

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

23 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Stratulat Galina

juducând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpatul Cîrhan Leonid și de către avocatul acestuia Ciuchitu Vitalie, de către avocatul Vizdoga Ion în numele inculpatei Cîrhan Natalia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2019 și sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 10 iunie 2013, în cauza penală privindu-i pe

Cîrhan Leonid Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat s. Xxxxx r-nul Xxxxx.

și

Cîrhan Natalia Xxxxx, născută la 11 februarie 1970, originară și domiciliată s. Xxxxx r-nul Xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 07.06.2010 - 10.06.2013;

2. Instanța de apel: 04.09.2013 - 04.12.2015;
17.08.2016-15.10.2019

3. Instanța de recurs: 20.04.2016 - 12.07.2016
31.01.2020-23.03.2021

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 10 iunie 2013, au fost recunoscuți vinovați și condamnați:

- Cîrhan Natalia Xxxxx, în baza art.190 alin. (5) Cod penal, cu aplicarea art.79 alin.(3) Cod penal, la 5 ani și 4 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei;

- Cîrhan Leonid Xxxxx, în baza art.190 alin.(5) Cod penal, la 10 ani închisoare.

În temeiul art. 85 Cod penal, la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată parțial partea pedepsei neexecutate fixată prin hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 29.03.2010, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 10 ani și 3 luni închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis.

Prin aceeași sentință a fost condamnată și Botnari Viorica, în privința căreia hotărârile judecătorești nu se contestă.

S-a încasat de la Botnari Viorica și Cîrhan Natalia, în mod solidar, prejudiciul material în beneficiul lui: Chersac Liudmila - 21500 euro; Pelin Maxim - 1300 euro; Fărîmă Vitalie - 1300 euro; Boenciuc Veaceslav - 3500 euro; Nistor Oleg - 5500 euro, care urmează a fi convertiți în valută națională la data executării sentinței.

S-a încasat de la Botnari Viorica și Cîrhan Leonid, în mod solidar, prejudiciul material în beneficiul lui: Bîrdan Lidia - 2275 euro; Barcaru Iurie - 2000 euro; Cojocarui Vitalie - 1500 euro; Talpă Igor - 1500 euro, care urmează a fi convertiți în valută națională la data executării sentinței.

S-a încasat de la Botnari Viorica prejudiciul material în beneficiul lui: Istrati Teodora - 1200 euro; Țurcan Aliona - 6000 euro; Roșca Tudor - 1000 euro; Rașcovschi Andrian - 2500 euro, care urmează a fi convertiți în valută națională la data executării sentinței.

2. Potrivit sentinței, instanța a constatat că Botnari Viorica împreună cu Cîrhan Leonid și soția acestuia Cîrhan Natalia, formând un grup criminal organizat stabil și satornic, cu un înalt grad de coordonare între ei, cu caracter retras și nivel de izolare de societate, cu regulile sale de comunicare, de subordonare, disciplină, avînd un plan bine determinat de activitate infracțională, cu desemnarea rolurilor și funcțiilor membrilor grupului, a unor acte și operațiuni concrete, cu intenția de a săvîrși nu doar o singură infracțiune, ci mai multe, grup format cu scopul de a dobîndi ilicit bunurile altor persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, au însușit prin escrocherie bunuri în următoarele circumstanțe.

Botnari Viorica, afîndu-se în mun.Chișinău, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, în perioada septembrie 2008 - februarie 2009, s-a întîlnit cu Chersac Liudmila, pe care o cunoaște din anul 2006 prin intermediul cet.Vleju Grigore, care este ruda ultimii și trăiește în concubinaj cu Botnari Viorica. Tot atunci, Botnari Viorica abuzînd de încrederea avută, pînă la primirea mijloacelor bănești de la Chersac Liudmila și-a asumat obligațiuni patrimoniale față de aceasta, prin promisiunea de a obține trei apartamente la un preț redus pentru aceasta, pentru fratele și tatăl ei Taranovschi Oleg și Taranovschi Eugeniu, susținînd că îl cunoștea pe Ministrul muncii, protecției familiei și asistenței sociale, Balmuș Galina, care are posibilitate să acorde spații locative pentru invalizi la preț redus, pentru care Chersac Liudmila urma să-i transmită lui Botnari Viorica suma de 21500 euro, deși ultima știa cu certitudine, că nu are posibilitatea reală de a interveni la ministru pentru obținerea apartamentului în condiții preferențiale pentru Chersac Liudmila și rudele acesteia.

În septembrie 2008, Botnari Viorica afîndu-se în mun.Chișinău, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile luate față de Chersac Liudmila, din motivul caracterului nerealizabil al angajamentului asumat, abuzînd de încrederea avută, a primit de la Chersac Liudmila suma de 2000 euro în scopul descris supra. În noiembrie 2008, Botnari Viorica afîndu-se la domiciliu lui Chersac Liudmila

situat în mun.Xxxxx, str.Xxxxx, neintenționând să-și îndeplinească obligațiunile luate față de ultima, din motivul caracterului nerealizabil al angajamentului asumat, abuzînd de încredere avută, a primit de la Chersac Liudmila suma de 500 euro, pentru obținerea unui certificat de invaliditate pe numele lui Taranovschi Oleg.

Tot în noiembrie 2008, Botnari Viorica afîndu-se la domiciliul lui Chersac Liudmila, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile luate față de ultima, din motivul caracterului nerealizabil al angajamentului asumat, abuzînd de încrederea avută, a primit de la Chersac Liudmila suma de 2000 euro, pentru începerea procedurii procurării apartamentului la preț redus. În continuare, Botnari Viorica, pentru a întări încrederea lui Taranovschi Oleg, Chersac Liudmila și Taranovschi Eugeniu, s-a deplasat cu ultimii la un imobil, situat în mun.Xxxxx, str.Xxxxx, ce-i aparținea SRL „Tenadria”, aflat în construcție și le-a prezentat apartamentele, care ar fi urmat să fie primite de ei, deși cunoștea cu certitudine, că nu are niciun drept asupra imobilelor și nu poate efectua tranzacții cu acestea.

În continuare, în perioada noiembrie 2008 - februarie 2009, Botnari Viorica, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile luate față de Taranovschi Oleg, Taranovschi Eugeniu și Chersac Liudmila, din motivul caracterului nerealizabil al angajamentului asumat, abuzînd de încredere avută, a primit de la ultima suma de 17000 euro, pentru a interveni la Ministrul muncii protecției familiei și asistenței sociale, Balmuș Galina, în vederea procurării apartamentului la preț redus pentru persoanele menționate. În continuare, inculpata, pentru a întări încrederea lui Taranovschi Oleg, Chersac Liudmila și Taranovschi Eugeniu, s-a deplasat cu aceștia la un imobil în construcție situat în mun.Chișinău, str.Xxxxx, ce-i aparținea SRL „Basconslux” și a prezentat apartamentele, care ar fi urmat să fie primite de ei, deși cunoștea cu certitudine, că nu are niciun drept asupra imobilelor și nu poate efectua tranzacții.

În lunile mai - octombrie 2009, Botnari Viorica, avînd scop de a sustrage mijloace bănești de la cet.Chersac Liudmila, pentru a spori încrederea acordată de ultima și a o înșela, i-a cerut membrului grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, cu care anterior a desemnat rolul ei, și anume de a se prezenta prin intermediul telefonului drept Ministrul muncii, protecției familiei și asistenței sociale, Balmuș Galina. Cîrhan Natalia îndeplinindu-și rolul, în perioada mai - octombrie 2009, a contactat-o telefonic pe partea vătămată de mai multe ori și prin intermediul mesageriei telefonului mobil, a înșelat-o spunîndu-i că este Ministru Balmuș Galina, iar problema cu privire la procurarea apartamentelor se hotărăște în favoarea ei.

La 20.11.2009, Botnari Viorica pentru a întări încrederea acordată de Chersac Liudmila, a întocmit două recipise în care a indicat că a împrumutat de la ultima suma de 21500 euro, obligîndu-se să restituie mijloacele bănești pînă la 26.11.2009, iar în cazul în care nu le restituie, să transmită în proprietatea acesteia apartamentul nr.xx de pe bd.Xxxxx, mun.Xxxxx, chiar dacă Botnari Viorica știa cu certitudine, că nu are niciun drept de proprietate asupra imobilului menționat.

Botnari Viorica, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat Cîrhan Leonid, care a contribuit la comiterea infracțiunii prin sfaturi, prestări de informație, indicație, în vara anului 2009, aflându-se într-un local din mun.Chișinău, str.B.Bodoni, a făcut cunoștință cu Barcaru Iurie, prin intermediul lui Bebea Tamara și, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încrederea avută, pînă la primirea mijloacelor bănești, și- a asumat obligațiuni față de acesta, prin promisiunea de a obține un contract de muncă în Italia, pentru ce Barcaru Iurie urma să-i transmită lui Botnari Viorica suma de 2700 euro, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitatea reală de a-l angaja prin contract de muncă în Italia.

În septembrie 2009, Botnari Viorica, avînd scop de a sustrage mijloacele bănești de la Barcaru Iurie, pentru a spori încrederea acordată, a cerut și a primit de la el pașaportul ce-i aparține, pentru a-i face viza și contractul de muncă în Italia, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitatea reală de a-l angaja prin contract de muncă în Italia.

La 06.11.2009, Botnari Viorica aflându-se în biroul notarial din mun.Chișinău, str.Tighina 65, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile luate față de Barcaru Iurie, avînd în vedere caracterul nerealizabil al angajamentului asumat, abuzînd de încrederea acordată, a primit de la partea vătămată suma de 2000 euro, pentru începerea procedurii de deschidere a vizei și întocmirea contractului de muncă pentru Italia.

În 12.03.2010, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Barcaru Iurie, Cojocaru Vitalie, Talpă Igor și Bîrdan Lidia, pentru a spori încrederea acordată, a cerut de la membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Leonid, cu care anterior a desemnat rolul acestuia de a se prezenta prin intermediul telefonului drept șoferul și proprietarul mijlocului de transport cu care urmau să fie transportați sus-numiții la muncă în Italia, cu numele „Sașa”. Cîrhan Leonid îndeplinind rolul său repartizat în grupul criminal organizat, pe parcursul lunii martie 2010, l-a contactat telefonic, de mai multe ori, pe Barcaru Iurie, pe care l-a înșelat spunîndu-i că este proprietarul și șoferul mijlocului de transport cu care urmează să se deplaseze în Italia la muncă, iar problema cu privire la deplasare va fi soluționată, dar este necesar de așteptat o perioadă de timp, pînă ce unitatea de transport va fi reparată și își va rezolva problemele personale. Barcaru Iurie fiind înșelat de către Cîrhan Leonid, la rîndul său le-a transmis lui Cojocaru Vitalie, Talpă Igor și Bîrdan Lidia informația primită de la inculpat, astfel și aceștia fiind induși în eroare.

Botnari Viorica, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Leonid, care a contribuit la comiterea infracțiunii prin sfaturi, prestări de informații, indicații, în perioada septembrie - octombrie 2009, aflându-se lîngă centrul comercial „Unic”, situat în mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 8, prin intermediul cet.Barcaru Iurie și Oprea Vasile, a făcut cunoștință cu Cojocaru Vitalie, și în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încredere avută, pînă la primirea mijloacelor bănești de la acesta, și-a asumat obligațiuni față

de el, prin promisiunea de a obține viză și un contract de muncă în Italia, fapt pentru ce Cojocaru Vitalie urma să-i transmită lui Botnari Viorica suma de 2800 euro, care cunoștea cu certitudine că nu are posibilitatea reală de a-i deschide viza și a-l angaja prin contract de muncă în Italia.

Peste o perioadă de timp nestabilită, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Cojocaru Vitalie, pentru a spori încrederea acordată, în prezența cet.Talpă Igor, lîngă centrul comercial „Unic” din mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 8, a cerut și a primit de la Cojocaru Vitalie pașaportul ce-i aparține, pentru a-i face viză și contractul de muncă în Italia, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitatea reală de a-i deschide viza și a-l angaja prin contract de muncă în Italia.

În noiembrie 2009, Botnari Viorica lîngă centrul comercial „Unic” din mun. Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 8, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Cojocaru Vitalie, avînd în vedere caracterul nerealizabil al angajamentului asumat, abuzînd de încrederea acordată, în prezența cet.Cojocari Valentina, Bogdan Natalia și Talpă Igor a primit de la acesta suma de 1500 euro, pentru începerea procedurii de deschidere a vizei și întocmirea contractului de muncă pentru Italia.

La 12.03.2010, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Barcaru Iurie, Cojocaru Vitalie, Talpă Igor și Bîrdan Lidia, pentru a le spori încrederea acordată, i-a cerut membrului grupului criminal organizat Cîrhan Leonid, cu care anterior a desemnat rolul acestuia, să se prezinte prin intermediul telefonului drept șoferul și proprietarul mijlocului de transport cu care urmau să fie transportați sus-numiții la muncă în Italia, cu numele „Sașa”. Cîrhan Leonid îndeplinind rolul său repartizat în grupul criminal organizat, pe parcursul lunii martie 2010, l-a contactat telefonic, de mai multe ori, pe Barcaru Iurie, pe care l-a înșelat spunîndu-i că este proprietarul și șoferul mijlocului de transport cu care urmează să se deplaseze în Italia la muncă, iar problema cu privire la deplasarea în Italia va fi soluționată, dar este necesar de așteptat o perioadă de timp, după ce unitatea de transport va fi reparată și își va rezolva problemele personale. Barcaru Iurie fiind înșelat de către Cîrhan Leonid, la rîndul său, le-a transmis lui Cojocaru Vitalie, Talpă Igor și Bîrdan Lidia informația primită de la inculpat, astfel și aceștia fiind induși în eroare.

Botnari Viorica, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat Cîrhan Leonid, care a contribuit la comiterea infracțiunii prin sfaturi, prestări de informații, indicații, pe parcursul lunilor septembrie - octombrie 2009, afîndu-se lîngă centrul comercial „Unic” din mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 8, prin intermediul cet.Barcaru Iurie, Cojocaru Vitalie și Oprea Vasile a făcut cunoștință cu Talpă Igor și în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încredere acordată, pînă la primirea mijloacelor bănești de la acesta, și-a asumat obligațiuni față de el, prin promisiunea de a-i obține viză și un contract de muncă în Italia, fapt pentru ce Talpă Igor urma să-i transmită suma de 2800 euro, deși Botnari Viorica

știa cu certitudine, că nu are posibilitatea reală de a deschide viza și a-l angaja pe Talpă Igor, prin contract de muncă în Italia.

Peste o perioadă nestabilă, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Talpă Igor, pentru a-i spori încrederea acordată, în prezența cet. Cojocaru Vitalie, lîngă centrul comercial „Unic” din mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 8, i-a cerut și a primit de la acesta pașaportul eliberat pe numele lui, pentru a-i face viză și contractul de muncă în Italia, deși aceasta cunoștea cu certitudine că nu are posibilitatea reală de a-i deschide viză și a-l angaja pe Talpă Igor, prin contract de muncă în Italia.

În noiembrie 2009, Botnari Viorica lîngă centrul comercial „Unic” din mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 8, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Cojocaru Vitalie, avînd în vedere caracterul nerealizabil al angajamentului asumat, abuzînd de încrederea acordată, în prezența cet. Cojocari Valentina, Bogdan Natalia și Talpă Igor a primit de la acesta suma de 1500 euro, pentru începerea procedurii de deschidere a vizei și întocmirea contractului de muncă pentru Italia.

La 12.03.2010, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Barcaru Iuri, Cojocaru Vitalie, Talpă Igor și Bîrdan Lidia, pentru a le spori încrederea acordată, i-a cerut membrului grupului criminal organizat Cîrhan Leonid, cu care anterior a desemnat rolul acestuia, să se prezente prin intermediul telefonului drept șoferul și proprietarul mijlocului de transport cu care urmau să fie transportați sus-numiții la muncă în Italia, cu numele „Sașa”. Cîrhan Leonid îndeplinind rolul său repartizat în grupul criminal organizat, pe parcursul lunii martie 2010, l-a contactat telefonic, de mai multe ori, pe Barcaru Iuri, pe care l-a înșelat spunîndu-i că este proprietarul și șoferul mijlocului de transport cu care urmează să se deplaseze în Italia la muncă, iar problema cu privire la deplasarea în Italia va fi soluționată, dar este necesar de așteptat o perioadă de timp, după ce unitatea de transport va fi reparată și își va rezolva problemele personale. Barcaru Iuri fiind înșelat de către Cîrhan Leonid, la rîndul său, le-a transmis lui Cojocaru Vitalie, Talpă Igor și Bîrdan Lidia informația primită de la inculpat, astfel și aceștia fiind induși în eroare.

Botnari Viorica, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Leonid, care a contribuit la comiterea infracțiunii prin sfaturi, prestări de informații, indicații, în noiembrie 2009, aflîndu-se lîngă centrul comercial „Unic” din mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 8, prin intermediul cet. Constantinov Gheorghe, de la care Botnari Viorica a primit în octombrie 2009 suma de 1000 euro și pașaportul pe numele Bîrdan Lidia, pentru ca aceasta să obțină viză și contract de muncă în Italia, a făcut cunoștință cu respectiva și, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încrederea avută, pînă la primirea mijloacelor bănești de la dînsa, și-a asumat obligațiuni față de ultima, prin promisiunea obținerii vizei și contractului de muncă în Italia, fapt pentru ce, Bîrdan Lidia urma să-i suma de 2700 euro, deși ultima cunoștea cu certitudine, că nu are posibilitatea

reală de a-i deschide viză și a o angaja pe Bîrdan Lidia, prin contract de muncă în Italia.

În decembrie 2009, Botnari Viorica, avînd scop de a sustrage mijloacele bănești de la Bîrdan Lidia, pentru a-i spori încrederea, lîngă centrul comercial „Unic” din mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 8, i-a cerut și a primit de la ea cazierul judiciar, certificatul privind starea civilă și familială, pentru ai face viză și contract de muncă în Italia, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitatea reală de a îndeplini angajamentele asumate.

Tot în decembrie 2009, Botnari Viorica, avînd scop de a sustrage mijloacele bănești de la Bîrdan Lidia, pentru a-i spori încrederea, i-a solicitat 75 euro pentru viză, la o instituție financiară, iar ordinul de încasare a fost transmis lui Botnari Viorica.

În februarie 2010, Botnari Viorica lîngă centrul comercial „Unic” din mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 8, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate, din cauza caracterului nerealizabil al angajamentului asumat, abuzînd de încredere avută, a primit de la Talpă Igor suma de 200 euro, pentru deschidere a vizei pentru Italia.

În martie 2010, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Barcaru Iurie, Cojocarui Vitalie, Talpă Igor și Bîrdan Lidia, pentru a spori încrederea acestora, i-a cerut membrului grupului criminal organizat, Cîrhan Leonid, cu care anterior desemnase rolul acestuia, și anume de a se prezenta prin intermediul telefonului drept șofer pe nume „Sașa”, proprietarul mijlocului de transport cu care persoanele menționate urmau să se deplaseze în Italia la muncă. Cîrhan Leonid, îndeplinindu-și rolul, în perioada lunii martie 2010, a contactat-o telefonic, de mai multe ori, pe Bîrdan Lidia, pe care a înșelat-o spunîndu-i că este proprietarul și șoferul mijlocului de transport cu care urmează să se deplaseze în Italia la muncă, iar problema cu privire la deplasare va fi soluționată, dar este necesar de așteptat o perioadă de timp, pentru a repara unitatea de transport și a-și rezolva problemele personale.

Botnari Viorica, în octombrie 2009, a făcut cunoștință cu Roșca Tudor și, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încredere avută, pînă la primirea mijloacelor bănești, și-a asumat obligațiuni față de acesta, prin promisiunea de a obține viză în una din țările din spațiu „Schengen”, fapt pentru ce, Roșca Tudor urma să-i transmită suma de 1500 euro, deși acesta cunoștea cu certitudine că nu are posibilitate reală de a-și realiza angajamentele asumate.

La 28.11.2009, Botnari Viorica lîngă centrul comercial „Unic” din mun.Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 8, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Roșca Tudor, din cauza caracterului nerealizabil al acestora, abuzînd de încredere avută, a primit de la aceasta suma de 1000 euro din suma totală de 1500 euro, pentru începerea procedurii de deschidere a vizei.

Botnari Viorica, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, la 22.01.2010, afîndu-se în restaurantul „Capitolis Lux” din mun.Chișinău, str.Mitropolit Varlaam 78, prin intermediul cet.Fărîmă Vitalie, cu

care prima s-a înțeles contra sumei de 2500 euro, să-i perfecteze viză și contract de muncă în Italia, a făcut cunoștință cu Pelin Maxim și, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încrederea acordată, pînă la primirea mijloacelor bănești, și-a asumat obligațiuni față de acesta, prin promisiunea de a-i obține viză și contract de muncă în Italia, fapt pentru ce, Pelin Maxim urma să-i transmită suma de 2500 euro, deși Botnari Viorica cunoștea cu certitudine că nu are posibilitate reală de a-și realiza angajamentele asumate.

La 22.01.2010, Botnari Viorica aflîndu-se în biroul notarial din mun.Chișinău, str.Mitropolit Varlaam 69, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate, din cauza caracterului nerealizabil al acestora, abuzînd de încrederea avută, a primit de la Pelin Maxim suma de 1300 euro, pentru începerea procedurii de deschidere a vizei și întocmirea contractului de muncă pentru Italia.

La 26.01.2010, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Pelin Maxim, pentru a-i spori încrederea, lîngă SA „Moldtelecom”, situată în mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 10, în prezența lui Pelin Maxim și Fărîmă Vitalie, a întocmit din numele lor cerere de obținere a vizei pentru Italia, pe care ar fi expediat-o prin fax, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitate reală de a-și realiza angajamentele asumate.

În decembrie 2009, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Fărîmă Vitalie și Pelin Maxim, pentru a le spori încrederea și a-i înșela, i-a cerut membrului grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, cu care anterior desemnase rolul acesteia, și anume de a se prezenta, prin intermediul telefonului drept o persoană cu numele „Galina”, soția celui ce urma să aducă contractul de muncă din Italia, însă din motiv că au fost strecurate erori în document, era necesar de a aștepta 3 zile.

Cîrhan Natalia, îndeplinindu-și rolul repartizat în grupul criminal organizat, în decembrie 2009, l-a contactat telefonic pe Fărîmă Vitalie înșelîndu-l, spunîndu-i că este „Galina”, soția celui ce urma să aducă contractul de muncă din Italia, însă din motiv că au fost strecurate erori în document, era necesar de a aștepta 3 zile. Această informație eronată, Fărîmă Vitalie i-a transmis-o mai tîrziu lui Pelin Maxim.

Botnari Viorica, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, în august 2009, aflîndu-se în restaurantul „Capitolis Lux”, situat în mun.Chișinău, str.Mitropolit Varlaam 78, prin intermediul cet.Chirtoacă Simion, a făcut cunoștință cu

Fărîmă Vitalie, și în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încrederea acordată, pînă la primirea mijloacelor bănești, și-a asumat obligațiuni față de acesta, prin promisiunea de a obține viză și contract de muncă în Italia, fapt pentru ce, Fărîmă Vitalie urma să-i transmită suma de 2500 euro, deși Botnari Viorica cunoștea cu certitudine că nu are posibilitate reală de a-și realiza angajamentele asumate.

La 19.08.2009, Botnari Viorica aflîndu-se în biroul notarial din mun.Chișinău, str.Mitropolit Varlaam 69, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate

față de Fărîmă Vitalie, din cauza caracterului nerealizabil ale acestora, abuzînd de încrederea avută, a primit de la Pelin Maxim, pentru începerea procedurii de deschidere a vizei și întocmirea contractului de muncă pentru Italia, suma de 1000 euro din 2500 euro ceruți.

La 18.01.2010, Botnari Viorica afîndu-se în restaurantul „Capitolis Lux” situat în mun.Chișinău, str.Mitropolit Varlaam 78, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Fărîmă Vitalie, din cauza caracterului nerealizabil ale acestora, abuzînd de încredere acordată, a primit de la aceasta, pentru urgentarea procedurii de deschidere a vizei și întocmirea contractului de muncă pentru Italia, suma de 5300 lei din 2500 euro ceruți.

La 26.01.2010, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Fărîmă Vitalie, pentru a-i spori încrederea acordată, lîngă SA „Moldtelecom”, situată în mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 10, în prezența lui Pelin Maxim și Fărîmă Vitalie a întocmit din numele lor cerere de obținerea vizei pentru Italia, pe care ar fi expediat-o prin fax, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitate reală de a-și realiza angajamentele asumate.

În decembrie 2009, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Fărîmă Vitalie și Pelin Maxim, pentru a le spori încrederea acordată și a-i înșela, i-a cerut membrului grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, cu care anterior desemnase rolul ei, și anume de a se prezenta, prin intermediul telefonului drept o persoană cu numele „Galina”, soția celui ce urma să aducă contractul de muncă din Italia, însă din motiv că au fost strecurate erori în document, era necesar de a aștepta 3 zile, să îl contacteze în acest sens pe Fărîmă Vitalie.

Cîrhan Natalia îndeplinindu-șu rolul, în decembrie 2009, l-a contactat telefonic pe Fărîmă Vitalie înșelîndu-l, spunîndu-i că este „Galina”, soția celui ce urma să aducă contractul de muncă din Italia, însă din motiv că au fost strecurate erori în document, era necesar de a aștepta 3 zile. Această informație eronată, Fărîmă Vitalie i-a transmis-o mai tîrziu lui Pelin Maxim.

Botnari Viorica, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, în septembrie 2009, afîndu-se în piața din str.Calea Basarabiei, mun.Chișinău, , în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încredere avută, susținînd că are posibilitate să procure spații locative pentru invalizi la preț redus, deoarece statul achită o parte din bani, iar cealaltă este achitată de către beneficiar, și-a asumat obligațiuni patrimoniale față de Nistor Oleg, prin promisiunea de a obține un apartament cu trei odăi la un preț redus, în valoare de 10000 euro, fapt pentru ce acesta urma să le transmită suma respectivă, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitate reală de a-și realiza angajamentul asumat.

La 15.09.2009, Botnari Viorica, afîndu-se în piața din str.Calea Basarabiei, mun.Chișinău, continuînd intenția de a sustrage mijloacele bănești, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Nistor Oleg din cauza caracterului nerealizabil al acestora, abuzînd de încrederea avută, pentru începerea procedurii de procurare a apartamentului situat în mun.Chișinău, i-a cerut și a primit suma de

2500 euro din suma de 10000 euro, obligându-se că, în caz contrar, în cinci luni de zile, ori îi va întoarce banii, ori îi va da un apartament cu patru odăi în mun.Chișinău, bd.Xxxxx, prezentînd contractul nr.xx din 19.12.2009, potrivit căruia ar deține dreptul de proprietate asupra imobilului.

La 29.09.2009, Botnari Viorica, aflîndu-se lîngă Ministerului Ecologiei, situat în mun.Chișinău, str. Cosmonauților 9, continuînd intenția de a sustrage mijloacele bănești, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Nistor Oleg din cauza caracterului nerealizabil al acestora, abuzînd de încrederea acordată, i-a cerut și a primit de la el suma de 500 euro din suma de 10000 euro, motivînd că, pentru procurarea apartamentului situat în mun.Chișinău, în condițiile descrise supra, ar fi necesară perfectarea la vreo rudă a acestuia documente care să certifice că este invalid de gradul I.

La 12.10.2009, Botnari Viorica aflîndu-se în sect.Rîșcani, mun.Chișinău, continuînd intenția de a sustrage mijloacele bănești, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Nistor Oleg din cauza caracterului nerealizabil al acestora, abuzînd de încrederea acordată, i-a cerut și a primit de la el suma de 1000 euro din suma de 10000 euro, pe motiv că documentele pentru procurarea apartamentului situat în mun.Chișinău, în condițiile descrise, sînt finisate, însă este necesară achitarea următoarei rate.

În decembrie 2009, Botnari Viorica, în scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Nistor Oleg și Boenciuc Veaceslav, pentru a le spori încrederea acordată și a-i înșela, i-a cerut de la membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, cu care anterior desemnase rolul acesteia, și anume de a se prezenta prin intermediul telefonului drept o persoană cu numele „Natalia”, care ar fi angajată la Fondul social și că totul decurge conform planului, că actele solicitate sînt în proces, fiind necesară doar semnarea lor.

Cîrhan Natalia, îndeplinind rolul repartizat în grupul criminal organizat, în decembrie 2009, l-a contactat telefonic pe Boenciuc Veaceslav înșelîndu-l, spunîndu-i că este „Natalia”, angajata Fondului social și că totul decurge conform planului, că actele solicitate sînt în proces, fiind necesară doar semnarea lor. Această informație eronată, Boenciuc Veaceslav i-a transmis-o mai tîrziu lui Nistor Oleg.

Botnari Viorica, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, în noiembrie 2009, aflîndu-se în restaurantul „La Plăcinte”, situat în mun.Chișinău, str.Cuza Vodă, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încrederea avută, susținînd că are posibilitate să procure spații locative pentru invalizi la preț redus, deoarece cunoaște pe cineva, angajat la Fondul social de stat, pînă la primirea mijloacelor bănești, și-a asumat obligațiuni patrimoniale față de Boenciuc Veaceslav (pe care îl cunoaște prin intermediul lui Nistor Oleg, care i-a spus despre oferta inculpatei Botnari Viorica cu privire la procurarea apartamentelor la un preț redus), prin promisiunea de a obține un apartament cu două odăi în condițiile expuse, în mun.Chișinău, str.Xxxxx sau în alt imobil situat în mun.Chișinău, bd.XXXXX, contra sumei de 20000 euro, fapt pentru ce, Nistor

Oleg urma să-i transmită suma de 20000 euro, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitate reală de a-și realiza angajamentul asumat.

La 24.11.2009, Botnari Viorica aflându-se în subterana de la intersecția str.Ismail și bd. Ștefan cel Mare, mun.Chișinău, continuându-și intenția de a sustrage mijloacele bănești, neintenționând să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Boenciuc Veaceslav, din cauza caracterului nerealizabil ale acestora, abuzînd de încredere avută, pentru începerea procedurii de procurare a apartamentului în mun.Chișinău, i-a cerut și a primit de la el suma de 2500 euro din suma de 20000 euro.

În noiembrie 2009, Botnari Viorica, în scopul sustragerii mijloacelor bănești de la cet.Boenciuc Veaceslav, pentru a-i spori încrederea acordată, i-a cerut și a primit de la acesta certificat că nu are spațiu locativ, precum și alte documente necesare pentru obținerea apartamentului la preț redus.

La 02.12.2009, Botnari Viorica aflându-se în mun.Chișinău, str.Sarmisegetuza, continuându-și intenția de a sustrage mijloacele bănești, neintenționând să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Boenciuc Veaceslav din cauza caracterului nerealizabil ale acestora, abuzînd de încredere avută, invocînd necesitatea achitării următoarei rate pentru procurarea apartamentului indicat supra, i-a cerut și a primit de la acesta suma de 1000 euro din 20000 euro, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitate reală de a-și realiza angajamentul asumat.

În decembrie 2009, Botnari Viorica, în scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Nistor Oleg și Boenciuc Veaceslav, pentru a le spori încrederea acordată și a-i înșela, i-a cerut membrului grupului criminal organizat Cîrhan Natalia, cu care anterior desemnase rolul, și anume de a se prezenta prin intermediul telefonului drept o persoană cu numele „Natalia”, care ar fi angajată la Fondul social și că totul decurge conform planului, că actele solicitate sînt în proces, fiind necesară doar semnarea lor.

Cîrhan Natalia, îndeplinind rolul repartizat în grupul criminal organizat, în decembrie 2009, l-a contactat telefonic pe Boenciuc Veaceslav înșelîndu-l, spunîndu-i că este „Natalia”, angajata Fondului social și că totul decurge conform planului, că actele solicitate sînt în proces, fiind necesară doar semnarea lor. Această informație eronată, Boenciuc Veaceslav i-a transmis-o mai tîrziu lui Nistor Oleg.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Avocatul Coban I. în numele inculpatei Cîrhan N., care a solicitat casarea sentinței în privința ei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri, prin care inculpata să fie achitată, pe motiv că acuzarea nu a probat existența unei înțelegeri în prealabil dintre Cîrhan N. și Botnari V. despre contribuția la dobîndirea ilicită, prin înșelăciune și abuz de încredere, a bunurilor părților vătămate; instanța a apreciat arbitrar și eronat probele administrate în cauză, în special declarațiile inculpatei Cîrhan N., a părților vătămate Chersac L. și Boenciuc V. și a martorului Balmuș G., care au declarat că nu o cunosc pe inculpată, iar banii i-au transmis lui

Botnari V.; instanța neîntemeiat a apreciat critic declarațiile inculpatei că nu-i cunoaște pe Fărîmă V. și Pelin M., pe care nu i-a telefonat niciodată;

3.2 Avocatul Baghici L. în numele inculpatului Cîrhan L., care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri, prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că instanța a pronunțat o sentință ilegală și neîntemeiată; a dat o apreciere unilaterală probelor cercetate în cadrul examinării cauzei, neîntemeiat apreciind critic declarațiile inculpatului; nu a fost probată crearea grupului criminal organizat, stabil, deoarece s-a constatat că Botnari V. a început săvîrșirea infracțiunii din 2008, cu mult înainte de a-i cunoaște pe Cîrhan N. și Cîrhan L.; nu a fost probată înțelegerea în prealabil dintre Cîrhan L., Cîrhan N. și Botnari V.; nu a fost prezentată nicio probă ce ar confirma existența grupului criminal organizat și nu a fost stabilit rolul fiecărui participant în organizarea și comiterea infracțiunii respective; nu a fost probat că inculpatul Cîrhan L. era membru a grupului criminal și a participat în vreun mod la pregătirea sau săvîrșirea infracțiunii imputate, și că ar fi contribuit la comiterea infracțiunii prin sfaturi și prestări de servicii; instanța nu a luat în considerație că Cîrhan L. în timpul săvîrșirii infracțiunii imputate lui se afla în instituție penitenciară, telefonul mobil fiind ridicat deja cînd acesta se afla în Penitenciarul nr.13, după însușirea de către Botnari V. a banilor de la părțile vătămate; nici în cadrul urmăririi penale, nici în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată, nu a fost demonstrată intenția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii incriminate.

3.3 La data de 29 septembrie 2017, avocatul Ciuchitu Vitalie, în interesele inculpatului Cîrhan Leonid, a depus apel suplimentar, prin care a invocat că:

- la caz lipsește latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie, care se exprimă prin lipsa probării de către instanța de judecată a scopului săvîrșirii infracțiunii de escrocherie și anume a cupidității;

- în speța dată inculpații nu și-au asumat în fața părților vătămate nici un angajament și au intrat în stăpînirea mijloacelor bănești ale părților vătămate;

- acțiunile ce li se încriminează inculpaților, în cazul lui Cîrhan Natalia, faptul că se prezenta cu identitatea schimbată cu numele Galina, iar în cazul lui Cîrhan Leonid, faptul că se prezenta cu numele de Sașa erau săvîrșite, așa cum reiese din materialele cercetate în instanța de apel, după consumarea infracțiunii de escrocheriei, adică după primirea banilor de către Botnari Viorica de la părțile vătămate;

- lipsa probelor ce ar demonstra săvîrșirea infracțiunii prin formarea unui grup organizat stabil și statornic. Cum rezultă din materialele cauzei penale, Botnari Viorica a început săvîrșirea infracțiunii cu mult timp înainte de ai cunoaște pe inculpați. Din probele acuzatorului de stat rezultă că, Botnari Viorica a comis infracțiunea de escrocherie începînd cu anul 2008, iar probele acuzării în privința acțiunilor lui Cîrhan Natalia se referă la a doua jumătate a anului 2009, pe cînd Cîrhan Leonid la telefonat pe Barcari Iurie doar în martie 2010;

- nu se regăsește nici o probă ce confirmă că, Cîrhan Natatalia și Cîrhan Leonid au participat în oarecare mod la pregătirea și săvârșirea infracțiunii imputate. Din declarațiile părților vătămate rezultă că, ei nu au comunicat cu sus numiții nici pînă, nici în momentul însușirii mijloacelor bănești. Astfel, lipsește în acțiunile elementul constitutiv al infracțiunii imputate, adică înșelăciunea sau abuzul de încredere. Or, pentru a înșela o oarecare persoană sau de a abuza de încrederea ei, este necesară desfășurarea unei comunicări îndreptate spre a o convinge pe această persoană să transmită benevol, patrimoniul său infractorului;

- comunicarea era desfășurată în exclusivitate de către Botnari Viorica. Teoretic vorbind s-ar putea să existe o situație cînd inculpații Cîrhan Leonid și Natalia au contribuit în careva alt mod în a convinge părțile vătămate să transmită lui Botnari Viorica bunurile sale. Însă, probe în acest sens nu au fost prezentate. Mai mult, acuzarea nici nu a invocat asemenea acțiuni din partea apelanților. Astfel, se atestă desăvârșita lipsă a probelor care ar demonstra că, numiții: Cîrhan Leonid și Cîrhan Natalia au contribuit la convingerea părților vătămate de a transmite lui Botnari Viorica bunurile sale;

- comunicarea sus numiților cu părțile vătămate, fapte care au fost probate prin materialele dosarului, au avut loc deja după însușirea de către Botnari Viorica a mijloacelor bănești de la părțile vătămate. Momentul dat, de însușire a mijloacelor bănești, este important pentru justa judecare a cauzei, deoarece din acest moment infracțiunea de escrocherie se consideră consumată;

- nu există nici o probă ce ar confirma că apelanții au promis lui Botnari Viorica să o ajute la săvârșirea infracțiunii sau la eschivarea de la răspundere. Din acest motiv acțiunile clienților săi, în cadrul cărora ei au comunicat cu părțile vătămate Bargan Iurie și Chirsac Ludmila, urmează a fi analizate prin prisma scopului urmărit. Din discuțiile purtate reiese că, ele urmăreau convingerea părților vătămate că, prestația promisă de către Botnari Viorica, datorată de aceasta părțile vătămate contra banilor însușiți de numită, va fi realizată în cel mai apropiat timp. Este absolut cert că discuțiile nu urmăreau scopul de a convinge părțile vătămate să transmită mijloacele bănești lui Botnari Viorica;

- ipoteză care nu a fost probată de către acuzare, că Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid cunoșteau că, cu ajutorul lor Botnari Viorica încearcă să se eschiveze de răspundere, acțiunile numiților urmau a fi calificate ca săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 323 CP, favorizarea de înainte nepromisă a infracțiunii;

- părțile vătămate au declarat că, nu au transmis lui Cîrhan Leonid sau Cîrhan Nataliei mijloace bănești. Concomitent și Botnari Viorica a declarat că nu a transmis numiților careva mijloace bănești. Astfel, se atestă lipsa însușirii din partea numiților a banilor de la partea vătămată;

- faptul aflării lui Cîrhan Leonid în instituție penitenciară îl împiedică să desfășoare activitatea imputată de organizare și contribuie prin sfaturi la săvârșirea infracțiunii de către Botnari Viorica. Or, în perioada de timp cînd Botnari Viorica desfășura activitatea sa infracțională și însușea banii, Cîrhan Leonid se află într-o celulă amplasată astfel încât rețeaua de telefonie celulară nu

asigura semnal suficient pentru comunicări telefonice. Iar, ridicarea telefonului de la Cîrhan Leonid a avut loc deja în penitenciarul nr. 13 în perioada posterioară - însușirii banilor de către Botnari Viorica. În cadrul examinării cauzei în instanța de apel apărarea a solicitat dispunerea efectuării unei constatări științifico-tehnice prin care faptul invocat mai sus s-ar proba, însă, instanța de apel a respins cererea respectivă îngrădind realizarea dreptului la apărarea prin administrarea probelor invocate de apărare;

- în contradicție cu prevederile art.394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, instanța de fond nu a respectat obligația să motiveze sentința de condamnare, inclusiv să facă o descriere a faptei criminale, considerată ca fiind dovedită indicându-se locul timpului, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. Ignorînd aceste prevederi instanța de fond a transcris mot-a-mot conținutul rechizitoriului, fără a formula careva concluzii proprii;

- concluziile eronate a instanței de fond rezultă din aplicarea eronată a prevederilor normelor de procedură penală, inclusiv în ce ține de modul de apreciere a probelor și aplicarea standardelor de probațiune stabilite de CtEDO, care au fost stabilite la examinarea cauzelor de referință.

3.4 Avocatul Lazari C. în numele inculpaților Cîrhan L. și Cîrhan N., solicitând adoptarea unei noi hotărâri de achitare în privința lui Cîrhan L. și Cîrhan N., pe motiv că fapta acestora nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea cererii a invocat:

- în materialele dosarului penal nu există nici o probă prin care s-ar demonstra faptul că, Cîrhan L. și Cîrhan N. ar fi membri a unui grup criminal organizat, format în prealabil. Până la săvârșirea proimei infracțiuni, din persoane ale căror roluri au fost bine definite, cu o structură clară, regulile de subordonare, disciplină;

- acest element calificativ al infracțiunii de escrocheriei - săvârșită de grup criminal organizat necesită a fi exclus;

- după cum rezultă din materialele dosarului, condamnată Botnari Viorica a comis infracțiunea de escrocherie, începând cu anul 2008, pe când probele acuzării, în privința acțiunilor lui Cîrhan Leonid și Cîrhan Natalia, se referă la a doua jumătate a anului 2009 și 2010 (ceva nu se leagă din ceea ce scrie procurorul în rechizitoriu cu ceea ce este în realitate.

- acuzatorul de stat duce în eroare instanța de judecată, fără să-și onoreze obligațiile prevăzute la art. 26 Cod de procedură penală - sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului;

- lipsește latura obiectivă a escrocheriei în acțiunile lui Cîrhan L. și Cîrhan N., deoarece legislatorul a prevăzut expres - escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere. Deci, lipsește dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere;

- la fel, lipsește și latura subiectivă a escrocheriei în acțiunile lui Cîrhan L. și Cîrhan N.;

- instanța nu s-a expus asupra tuturor argumentelor apărării;

- susține cererile de apel înaintate de avocații Coban I. și Baghici L.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2015, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de avocatul Coban I. în numele inculpatei Cîrhan N. și avocatul Baghici L. în numele inculpatului Cîrhan L.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare avocatul Ciuchitu V. în numele inculpaților Cîrhan L. și Cîrhan N. și inculpatul Cîrhan L. care, invocând temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, au solicitat casarea acesteia în partea ce îi vizează pe recurenți, cu achitarea inculpaților, pe motiv că în acțiunile lor lipsește latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie, ori trimiterea cauzei la rejudecare, invocând că, instanța de judecată nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și hotărîrea instanței nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; în cauză nu a fost probat scopul săvârșirii infracțiunii, și anume a cupidității; acțiunile inculpaților de a se prezenta sub alte nume au avut loc după consumarea infracțiunii săvârșită de către Botnari V., care nu le-a menționat niciodată scopul pentru care le cerea să se prezinte sub alte nume și nu le-a promis sau propus vreo remunerare; nu a fost probată crearea grupului criminal organizat, stabil, deoarece s-a constatat că Botnari V. a început săvârșirea infracțiunii din 2008, cu mult înainte de a-i cunoaște pe Cîrhan N. și Cîrhan L.; nu a fost probat că inculpații Cîrhan N. și Cîrhan L. erau membri ai grupului criminal și au participat în vreun mod la pregătirea sau săvârșirea infracțiunii imputate și că Cîrhan L. a contribuit la comiterea infracțiunii prin sfaturi și prestări de servicii; instanța nu a luat în considerație că Cîrhan L. în timpul săvârșirii infracțiunii imputate lui se afla în instituție penitenciară, telefonul mobil fiind ridicat deja când acesta se afla în Penitenciarul nr.13, după însușirea de către Botnari V. a banilor de la părțile vătămate și, în cel mai grav caz, acțiunile inculpaților urmau a fi calificate în baza art.323 Cod penal; atât părțile vătămate, cât și Botnari V. au declarat că nu au transmis inculpaților mijloace bănești și nici nu-i cunosc pe aceștia; de către instanța de apel le-a fost îngăduit dreptul la apărare; instanțele de fond nu și-au motivat hotărîrile, dar au transcris mot-a-mot conținutul rechizitoriului, fără a formula propriile lor concluzii, adoptînd niște hotărîri nemotivate.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 12 iulie 2016, au fost admise recursurile ordinare declarate, fiind casată parțial decizia, în privința lui Cîrhan Leonid și Cîrhan Natalia și dispusă rejudecarea cauzei în această parte în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. Celelalte dispoziții ale hotărîrii contestate au fost menținute.

7. În motivarea soluției, instanța de recurs a menționat că instanța a constatat doar prin niște fraze generale că, probele prezentate în ședința de

judecată și puse la baza sentinței, au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, totodată, concluzionând că, prima instanță pe deplin a constatat starea de fapt a acțiunilor săvârșite de inculpați, a făcut o justă încadrare juridică a acțiunilor acestora și a aplicat față de ei o pedeapsă echitabilă.

Astfel, instanța de recurs a constatat că prevederile legii procesual penale, menționate mai sus, nu au fost respectate întocmai la judecarea apelurilor părții apărării declarate în numele lui Cîrhan N. și Cîrhan L., deoarece probele enunțate supra nu au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile făcute de instanța de apel sînt superficiale.

În consecință, instanța de recurs a concluzionat că instanța de apel nu a asigurat desfășurarea unui proces echitabil în cauza dată, nu a dat o argumentare motivată tuturor motivelor invocate în apelurile declarate în numele inculpaților Cîrhan N. și Cîrhan L. descrise la pct.3 al prezentei decizii, hotărîrea fiind adoptată contrar prevederilor art.6 § 1, 3 din Convenție.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2019, au fost respinse apelurile declarate de avocatul Coban Igor, în interesele inculpatei Cîrhan Natalia, apelul avocatei Baghici Liliana, în interesele inculpatului Cîrhan Leonid, apelul avocatului Ciuchitu Vitalie, în interesele inculpatului Cîrhan Leonid și menținută sentința.

9. În motivarea soluției, instanța de apel a reținut, că instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării și just a adoptat o sentință de condamnare în privința inculpaților Cîrhan Leonid și Cîrhan Natalia în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și înșelăciune, de un grup criminal organizat, în proporții deosebit de mari.

Cu toate, că inculpații Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid, nu au recunoscut vinovăția în cele comise, vinovăția lor prin cumulul de probe acumulate la cauza penală se dovedește prin, declarațiile părților vătămate, Chersac Liudmila, Nistor O., Boenciuc V., Țurcan A., Rașcovschi A., Barcaru I., Bîrdan L., Cojocar V., Talpă I., Fărîmă V., Pelin M., Istrati T., Roșca T., martorilor Ojog A., Deliu I., Bogdan N., Oprea (Cojocar) V., Constantinov G., Istrati M., Proca I., Cîssa A., Bulat V., Balmuş G., Bebea T., Oprea V., stenograma convorbirilor între Chersac Liudmila cu Botnari Viorica (vol.II, f.d. 33); stenograma convorbirilor între Chersac Liudmila cu Botnari Viorica (vol.II, f.d. 35-36); stenograma convorbirilor și SMS purtate între Botnari Viorica, pe de o parte și cet.Țurcan Aliona, Vleju Grigori, Boenciuc Veaceslav, Nistor Oleg, Rașcovschi Andrian, Cîrhan Natalia, Fărîmă Vitalie, Barcaru Iuri, Talpă Igor, Bogdan Natalia, Oprea Vasile, Cîrhan Leonid, Pelin Maxim, Bîrdan Lidia, Chersac Liudmila, pe de altă parte (vol.II, f.d. 43-53); stenograma a convorbirilor și SMS purtate între Botnari Viorica, pe de o parte și cet. Cîrhan Leonid, Cîrhan Natalia, Bîrdan Lidia, Chersac Liudmila, Nistor Oleg, Oprea Vasile, Țurcan Aliona, Pelin Maxim, pe de altă parte (vol.II, f.d. 71-75); procesul-verbal de ridicare din 26.03.2010 de la Botnari Viorica (vol.II, f.d. 208),

procesul-verbal de ridicare din 04.03.2010 de la Chersac Liudmila (vol.II, f.d. 2); procesul-verbal de ridicare din 18.03.2010 de la Proca Ion (vol.II, f.d. 124); procesul-verbal de ridicare din 21.05.2010 de la Chersac Liudmila (vol.III, f.d. 92); procesul-verbal de ridicare din 21.05.2010 de la Țurcan Aliona (vol.III, f.d. 84); procesul-verbal de ridicare din 21.05.2010 de la Istrati Teodora (vol.III, f.d. 88); procesul-verbal de ridicare din 21.05.2010 de la Roșca Tudor (vol.III, f.d. 80); procesul-verbal de ridicare din 21.05.2010 de la Pelin Maxim (vol.III, f.d. 68); procesul-verbal de ridicare din 21.05.2010 de la Fărîmă Vitalie (vol.III, f.d. 72); procesul-verbal de ridicare din 21.05.2010 de la Boenciuc Veaceslav (vol.III, f.d. 64); procesul-verbal de percheziție din 17.03.2010 de la Botnari Viorica (vol.II, f.d. 159-160); procesul-verbal de percheziție corporală din 17.03.2010 de la Botnari Viorica (vol.III, f.d.1); proces-verbal de examinare din 20.05.2010 (vol.III, f.d. 61); proces-verbal de percheziție din 27.04.2010 la Cîrhan Natalia (vol.III, f.d. 46); procesul-verbal de percheziție din 27.04.2010 la Cîrhan Leonid (vol.III, f.d. 52); proces-verbal de examinare din 18.03.2010 a mijlocului de transport cu n/î XXXXX, de tip autobus vagon, de model Mercedes 313 CDI anul fabricării 2002, de culoare albastră (vol.II, f.d. 179); proces-verbal de examinare din 16.04.2010 (vol.II, f.d. 126); proces-verbal de examinare din 16.04.2010 (vol.II, f.d. 161); proces-verbal de examinare din 19.04.2010 (vol.II, f.d. 209); proces-verbal de examinare din 19.04.2010 (vol.III, f.d. 2); procesul-verbal de examinare din 14.05.2010 (vol.III, f.d. 47); procesul-verbal de examinare din 17.05.2010 (vol.II, f.d. 20-27); procesul-verbal de examinare din 04.03.2010 (vol.II, f.d.3-5); procesul-verbal de interceptare și înregistrarea comunicărilor din 01.03.2010 (vol.II, f.d. 32-37); procesul-verbal de interceptare și înregistrare a comunicărilor din 02.03.2010 (vol.II, f.d. 42-121); scrisoarea nr. 768 din 17.03.2010 a SRL „Tenadria” pe 1 filă; răspuns directorului general SRL „Basconslux”, Nicolae Madan; fișa personală a II „Botnari Viorica”; copia filei din Registru de evidență a beneficiarilor de apartamente din blocurile de locuit situate în mun. Chișinău, bd. Xxxxx (vol.I, f.d.68, vol.I, f.d. 241, vol. III, f.d. 121, vol. III, f.d. 155); corpul delict - mijlocul de transport de tip autobus de model Mercedes 313 CDI cu n/î XXXXX și nr.caroseriei XXXXX, ridicat la 17.03.2010 de la cet. Vleju Grigori în preajma sediului DGSO a DP MAI în mun. Chișinău str. Bucuriei 14; corpurile delict (vol.II, f.d. 127-151); corpurile delict - (vol.II, f.d. 162-169); corpurile delict (vol. II, f.d. 210-250); corpurile delict (vol. III, f.d.3-36); corpurile delict; descifrările convorbirilor telefonice ale abonatului cu numărul cartelei SIM cu nr.xxxxx (vol.II, f.d. 20-27); corpurile delict (vol.II, f.d. 6-11); corpul delict (vol.I, f.d. 45); corpul delict (vol. I, f.d. 49); corpul delict (vol. I, f.d. 52); corpurile delict (vol. I, f.d. 53-56, vol.III, f.d. 73-76); corpurile delict (vol.I, f.d. 59-60, 62); corpul delict (vol.I, f.d. 43); corpul delict (vol. I, f.d. 40); proces - verbal de sesizare despre săvârșire infracțiunii depus de Chersac Liudmila Eugen la 22.02.2010 (f.d. 38 vol. 1); proces - verbal de sesizare despre săvârșire infracțiunii depus de Istrati Teodora Xxxxx la 19.03.2010 (f.d. 39 vol. 1); recipisa semnată de Botnari Viorica la 28.09.2009 (f.d. 40 vol. 1); proces - verbal de sesizare despre săvârșire infracțiunii depuse de Țurcan Aliona din 24.03.2010 (f.d. 42 vol.

1); recipisa semnată de Botnari Viorica la 24.02.2010 prin care a primit 4000 euro de la Țurcanu Aliona (f.d. 43 vol. 1); proces - verbal de sesizare despre săvârșire infracțiunii depus de Barcaru Iurie Xxxxx din 24.03.2010 (f.d. 44 vol. 1); contractul de împrumut din 06.11.2009 (f.d. 45 vol. 1); proces - verbal de sesizare despre săvârșire infracțiunii depus de Cojocaru Vitalie din 24.03.2010 (f.d. 46 vol. 1); proces - verbal de sesizare despre săvârșire infracțiunii depus de Talpă Igor din 24.03.2010 (f.d. 47 vol. 1); proces - verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii depus de Roșca Tudor din 24.03.2010 (f.d. 48 vol. 1); recipisa semnată de Botnari Viorica la 28.11.2009 prin care a primit 1000 euro de la Roșca Tudor (f.d. 49 vol. 1); proces - verbal de sesizare despre săvârșire infracțiunii depus de Bîrdău Lidia din 24.03.2010 (f.d. 50 vol. 1); proces - verbal de sesizare despre săvârșire infracțiunii depus de Deliu Maxim din 25.03.2010 (f.d. 51 vol. 1); contract de împrumut din 22.01.2010 prin care Botnari Viorica împrumută de la Pelin Maxim suma de 1300 euro pînă la 29.01.2010 (f.d. 52 vol. 1); proces - verbal de sesizare despre săvârșire infracțiunii depus de Fărîmă Vitalie din 25.03.2010 (f.d. 53 vol. 1); contract de împrumut din 19.08.2009 prin care Botnari Viorica împrumută de la Fărîmă Maxim suma de 1300 euro pînă la 08.10.2009 (f.d. 54 vol. 1); proces - verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii depus de Boenciuc Veaceslav din 25.03.2010 (f.d. 58 vol. 1); recipisa semnată de Botnari Viorica la 24.11.2009 (f.d. 59 vol. 1); recipisa semnată de Botnari Viorica la 2.11.2009 (f.d. 60 vol.1); proces - verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii depus de Nistor Oleg din 23.04.2010 (f.d. 61 vol.1); recipisa semnată de Botnari Viorica la 29.09.2009 (f.d. 62 vol. 1); cererea depusă de Chersac Liudmila din 24.12.2009 (f.d. 63 vol 1); acțiunea civilă depusă de Istrati Teodora (f.d. 195 vol. 1); acțiunea civilă depusă de Țurcan Aliona (f.d. 198 vol. 1); acțiunea civilă depusă de Barcaru Iuri (f.d. 201 vol. 1); acțiunea civilă depusă de Cojocaru Vitalie (f.d. 204 vol. 1); acțiunea civilă depusă de Talpă Igor (f.d. 207 vol. 1); acțiunea civilă depusă de Roșca Tudor (f.d. 210 vol. 1); acțiunea civilă depusă de Bîrdan Lidia (f.d. 213 vol. 1); acțiunea civilă depusă de Pelin Maxim (f.d. 216 vol. 1); acțiunea civilă depusă de Fărîmă Vitalie (f.d. 219 vol. 1); acțiunea civilă depusă de Rașcovschi Andrian (f.d. 221 vol. 1); acțiunea civilă depusă de Boenciuc Veaceslav prin care pretinde prejudiciul de 3500 euro (f.d. 224 vol. 1); acțiunea civilă depusă de Nistor Oleg (f.d. 195 vol. 1); proces - verbal din 01.03.2010 de înzestrare cu tehnică specială a cet. Chersac Liudmila (f.d. 254 vol. 1); proces - verbal din 17.03.2010 (f.d. 255 vol. 1); procesul - verbal de ridicare din 04.03.2010 de la Chersac Liudmila (f.d. 2 vol. 2); procesul - verbal de examinare a obiectelor ridicate de la Chersac Liudmila (f.d. 3-5 vol. 2); procesul - verbal de examinare din 17.05.2010 a descifrărilor convorbirilor telefonice ale numărului ce aparține cet. Botnari Viorica, Chersac Liudmila și Vleju Grigore (f.d. 20-26 vol. 2); procesul - verbal de interceptare și înregistrare a comunicărilor din 01.03.2010 a Chersac Liudmila (f.d. 32 vol. 2); stenograma convorbirilor din 01.03.2010 dintre Chersac Liudmila și Botnari Viorica; CD (f.d. 33, 35 vol. 2); stenograma convorbirilor din 01.03.2010 - 17.03.2010 dintre Chersac Liudmila și Botnari Viorica; CD (f.d. 35, 37 vol. 2); procesul - verbal din 17.03.2010 de apreciere a

importanței informației discuției din 01.03.2010 - 17.03.2010 (f.d. 38 vol. 2); procesul - verbal din 02.03.2010 de interceptare și înregistrare a comunicărilor a Botnari Viorica cu alte persoane (f.d. 41 vol. 2); stenograma convorbirilor din 11.03.2010 a cet. Botnari Viorica (f.d. 43 - 53 vol. 2); stenograma convorbirilor din 15.03.2010 a cet. Botnari Viorica cu diferite persoane (f.d. 71 - 75 vol. 2); procesul - verbal din 09.04.2010 de apreciere a importanței informației discuției din 11.03.2010 - 18.04.2010 (f.d. 122 vol. 2); procesul - verbal de ridicare din 18.03.2010 de la SRL „Basconlux” a unor acte(f.d. 127 vol. 2); informația prezentată de compania „Basconlux” (f.d. 125 vol. 2); procesul - verbal de examinare din 16.04.2010 (f.d. 126 vol. 2); contractul nr. 245 din 19.12.2008 dintre SRL „Basconlux” și Botnari V. (f.d. 127 -133 vol. 2); contractul nr. 24 din 05.03.2010 dintre SRL „Basconlux” și Țurcan Aliona,(f.d. 144 - 150 vol. 2); informația prezentată de SC „Tenadria” SRL nr. 768 din 17.03.2010, (f.d. 155 vol. 2); procesul - verbal din 17.03.2010 de percheziție la domiciliul cet. Botnari Viorica (f.d. 159 - 160 vol. 2); procesul - verbal din 16.04.2010 de examinare a actelor ridicate de la Botnari Viorica (f.d. 161 vol. 2); procesul - verbal de ridicare din 17.03.2010 (f.d. 177 vol. 2); ordonanța privind aplicarea sechestrului pe autoturismul de model Mercedes 313 n/î XXXXX (f.d. 181 vol. 2); încheierea din 01.04.2010 (f.d. 184 - 185 vol. 2); procesul - verbal de ridicare din 26.03.2010 (f.d. 208 vol. 2); procesul - verbal din 19.04.2010 (f.d. 209 -248 vol. 2); procesul - verbal din 17.03.2010 (f.d. 1); procesul - verbal din 19.04.2010 (f.d. 2-36); procesul - verbal din 27.07.2010 (f.d. 46); procesul - verbal din 14.05.2010 (f.d. 47); procesul - verbal de ridicare din 21.05.2010 (f.d. 64); procesul - verbal de ridicare din 21.05.2010 (f.d. 68); procesul - verbal de ridicare din 21.05.2010 (f.d. 72); procesul - verbal de ridicare din 21.05.2010 (f.d. 80); procesul - verbal de ridicare din 21.05.2010 (f.d. 84); procesul - verbal de ridicare din 21.05.2010 (f.d. 88); procesul - verbal de ridicare din 21.05.2010 (f.d. 92); declarație din numele lui Bulat Vitalie din 17.09.2010 de anulare a procurii (f.d. 47); acțiunea civilă depusă de Chersac Liudmila prin care pretinde prejudiciul material 21 500 euro (f.d. 48 - 49).

Reieșind din probele cercetate suplimentar și cele relatate supra, instanța de apel a considerat că, instanța de fond corect a constatat că, prin acțiunile sale inculpații Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și înșelăciune, de un grup criminal organizat, în proporții deosebit de mari.*

Astfel, instanța de apel a menționat că, instanța de fond corect a apreciat critic declarațiile inculpaților Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid privind nevinovăția lor de comiterea faptei imputate, calificându-le drept o modalitate aleasă de către inculpați de a se eschiva de la răspunderea penală pentru fapta comisă.

În speță, prin acțiunile inculpaților, Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid, s-au periclitat în principal - relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile, iar în plan secundar - relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și minimumul necesar de încredere, prin faptul că, înțelegându-se în

prealabil cu inculpata, Botnari Viorica, despre faptul contribuției la dobândirea ilicită prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, în perioada 2009-2010 a contactat telefonic de mai multe ori și mai multe părți vătămate, cum ar fi: Chersac Liudmila, Boenciuc Veaceslav, Pelin Maxim și Fărîmă Vitalie, pe care le înșela referitor la identitatea acesteia și poziția pe care o are întru influențarea anumitor acțiuni.

Sub acest aspect, instanța de apel a reținut că, inculpații, Botnari V. împreună cu Cîrhan L. și soția acestuia, Cîrhan N., formând un grup criminal organizat stabil și statornic, cu un înalt grad de coordonare între ei, cu caracter retras și nivel de izolare de societate, cu regulile sale de comunicare, de subordonare, disciplină, avînd un plan bine determinat de activitate infracțională, cu desemnarea rolurilor și funcțiilor membrilor grupului, a unor acte și operațiuni concrete, cu intenția de a săvârși nu doar o singură infracțiune, ci mai multe, grup format cu scopul de a dobîndi ilicit bunurile altor persoane prin înșelăciune și abuz de încredere au însușit prin escrocherie bunurile proprietarilor.

Acest fapt a fost probat prin declarațiile părții vătămate, Chersac Ludmila, date în instanța de fond și cercetate în instanța de apel, potrivit cărora Botnari Viorica i-a dat un număr de telefon, care ca și cum era a d-nei Galina Balmuș, iar cînd a încercat s-o telefoneze să vadă care este soarta apartamentelor, a răspuns o femeie care nu părea a fi inteligentă și mai ales ministru și care s-a dovedit a fi Cîrhan Natalia, și că atunci, a înțeles că doamna cu care vorbise nu era Galina Balmuș, iar totul ce se întîmplase fusese o înșelăciune. Totodată, potrivit declarațiilor martorului, Balmuș Galina, date în ședința de judecată, niciodată nu a telefonat-o pe Chersac Ludmila pe care nici nu o cunoaște.

La fel, în viziunea instanței de apel, instanța de fond corect a stabilit că, persoana care s-a dat drept persoana pe nume Natalia și care l-a telefonat pe Fărîmă Vitalie nu este altcineva decât inculpata, Cîrhan Natalia, care în prealabil s-a înțeles cu Botnari Viorica ca s-o ajute pe ultima la sustragerea prin înșelăciune a unei sume de bani din patrimoniul lui Fărîmă Vitalie ca pretext servind organizarea plecării ultimului peste hotarele RM, și anume în Italia, în acest caz, în sarcina inculpatei, Cîrhan Natalia, fiind pusă contactarea părții vătămate, Fărîmă Vitalie, și încurajarea acestuia că totul va fi bine deoarece are influență la ambasada Italiei.

Instanța de apel a mai reținut că, instanța de fond corect a reținut că, inculpatul, Cîrhan Leonid, înțelegându-se în prealabil cu inculpata, Botnari Viorica, despre faptul contribuției la dobândirea ilicită prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, la începutul anului 2010 a contactat telefonic mai multe părți vătămate și anume: Barcaru Iurie, Talpă Igor, Bîrdan Lidia, pe care le înșela referitor la identitatea acestuia și poziția pe care o are întru influențarea anumitor acțiuni.

Astfel, instanța de apel cercetînd materialele cauzei și declarațiile părților vătămate a reținut că, Cîrhan Leonid, înțelegându-se în prealabil cu Botnari Viorica, telefona părțile vătămate cărora Botnari Viorica ca și cum le organiza

plecarea peste hotarele RM, pe care le inducea în eroare referitoare la identitatea sa prezentându-se drept conducătorul auto al mijlocului de transport cu care ca și cum părțile vătămate urmau să plece în Italia, și pentru a amâna așa numită "plecarea" acestora, informa părțile vătămate despre faptul că mijlocul de transport se află la reparație pentru ce urmează să mai aștepte, prin ce a contribuit la dobândirea ilicită prin înșelăciune a bunurilor altei persoane.

Acest fapt se constată și din declarațiile părților vătămate Barcaru Iurie, Bîrdan Lidia și Talpă Igor, date în ședința de judecată. Astfel, conform declarațiilor lui Barcaru Iurie, a fost telefonat de Botnari Viorica care i-a zis că actele sînt gata și ca să se pregătească de plecare cu o rutieră și că o să fie telefonat de șoferul rutierei pe nume „Sașa”. Tot atunci a fost telefonat de un bărbat care s-a numit ca „Sașa” și că este șoferul rutierei cu care trebuie să plece în Italia, doar că mașina se află la reparație și este necesar să mai aștepte că mai are niște probleme. Potrivit declarațiilor date de aceeași parte vătămată, anume inculpatul, Cîrhan Leonid, este persoana pe nume Sașa care ca și cum s-a dat drept șoferul rutierei cu care trebuiau să plece în Italia.

Faptul cooperării inculpatului, Cîrhan Leonid, cu inculpata, Botnari Viorica, la comiterea escrocheriei rezultă și din declarațiile părții vătămate, Talpă Igor, potrivit cărora, el personal nu a fost telefonat de nici o persoană ca fiind șoferul microbusului cu care urmau să plece în Italia, dar că Cojocarul Vitalie a fost telefonat de o persoană care s-a prezentat ca fiind "Sașa", zicînd ca să mai aștepte puțin deoarece s-a defectat microbusul.

Același lucru este confirmat și de martorul, Oprea Vasile, care a comunicat că Botnari Viorica i-a dat lui Barcaru Iurie numărul de telefon al persoanei care urma să-i transporte în Italia, nu ține minte exact numele, acesta fiind fie "Sașa", fie „Slavic”.

Prin urmare, se demonstrează participarea inculpaților Cîrhan Leonid și Cîrhan Natalia la comiterea escrocheriei de către Botnari Viorica rezultă cert inclusiv din stenograma convorbirilor purtate între Botnari Viorica, pe de o parte și Cîrhan Leonid pe de altă parte (vol.II, f.d. 43-53). Potrivit stenogramei date, se constată faptul că, inculpata, Botnari Viorica, a dus discuții cu inculpații Cîrhan Leonid și Cîrhan Natalia, potrivit cărora se demonstrează că atît Cîrhan Natalia ducea discuții cu Botnari Viorica despre escrocheriile sale și ulterior le realizau toți trei împreună.

Ulterior tot din discuția stenogramei se demonstrează că Botnari Viorica deja, îl telefona pe o persoană pe nume Iura (se are în vedere partea vătămată, Barcaru Iurie), că urmează să se prezinte o persoană pe nume Sașa ca fiind persoana cu care trebuie să plece în Italia și că sunt unele probleme de rezolvat de aceea puțin se amîna plecarea în Italia. Lucru care a și fost făcut. Astfel, reține că convorbirea a fost purtată de Botnari Viorica anume cu Cîrhan Leonid, lucru confirmat prin prenumele „Leonea” la care se adresa prima. La fel, se reține și faptul că inculpatul, Cîrhan Leonid, cunoștea despre aceea că Botnari Viorica dobîndea prin înșelăciune și abuz de încredere bani de la alte persoane, contribuind astfel la

realizarea intențiilor criminale de sustragere a banilor. Aceeași participare a lui Cîrhan Leonid la comiterea escrocherii de către Botnari Viorica reiese și din stenograma SMS purtate între Botnari Viorica, pe de o parte și Cîrhan Leonid, pe de altă parte, ce au avut loc la data de 15.03.2010 (vol.II, f.d. 71-75).

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, participarea inculpatului Cîrhan Leonid, la comiterea escrocherii se exprimă prin efectuarea din Penitenciarul nr. 4 Cricova a apelurilor către unele din părțile vătămate care urmau să plece în Italia, se dădea drept persoana pe nume „Sașa” cu care urmau să plece în Italia, cărora le zicea că are careva probleme de rezolvat cu rutiera și de aceea să mai aștepte puțin. Iar respectivele apeluri erau efectuate de Cîrhan Leonid cu ajutorul telefonului mobil de model Nokia 3220 depistat și ridicat în urma percheziției din 27.04.2010 efectuate în celula din Penitenciarul nr.4 Cricova unde, se deținea inculpatul Cîrhan Leonid.

Astfel, instanța de apel a reținut că, participarea inculpatului, Cîrhan Leonid, la sustragerea bunurilor de către Botnari Viorica, manifestată prin efectuarea unor apeluri către părțile vătămate, rezultă și din telefonul mobil găsit de colaboratorii Departamentul Instituției Penitenciare ascuns de inculpat în celula în care era deținut, telefon care a servit drept mijloc de comitere a faptei infracționale imputate acestuia complicitate la escrocherie.

Instanța de apel a respins și alegerile inculpatului Cîrhan Leonid, precum că, cu Botnari Viorica ducea discuții din 2009-2010, pe când ultima fiind audiată încă la data de 18.03.2010 (f.d.119-122, vol.II) printre primele sale declarații a declarat că a fost contactată de persoane din detenție, care au și impus-o la săvârșirea de infracțiune, astfel s-a și început colaborarea dintre Botnari Viorica cu Cîrhan Leonid.

Prin urmare, instanța de apel a respins ca neîntemeiate și argumentele apelului declarat de către Liliana Baghici, în interesele inculpatului Cîrhan Leonid, precum că, nu au fost prezentate probe ce ar confirma darea de sfaturi, indicații și prestarea unor informații la organizarea infracțiunii, or, anume Cîrhan Leonid cu ajutorul telefonului mobil de model Nokia 3220 a contactat părțile vătămate prezentându-se cu numele „Sașa” și că, este șoferul rutierei cu care trebuia să plece la Italia, doar că mașina se află la reparație și este necesar să mai aștepte, că mai are niște probleme.

În contextul celor elucidate, în speță, instanța de judecată a relevat că dobândirea ilicită a bunurilor părților vătămate, Chersac Liudmila, Boenciuc Veaceslav, Pelin Maxim și Fărîmă Vitalie, Barcaru Iurie, Bîrdan Lidia și Talpă Igor a fost însoțită adiament de înșelăciune și abuz de încredere.

La cazul dedus judecății, inculpații Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid, au recurs la înșelăciunea activă și anume, sub modalitatea înșelăciunii cu privire la prezentarea vădit falsă a realității.

Așadar, instanța de apel a conchis că, aceștea acționând după un plan bine determinat, exploatând rapoartele de încredere, relatările despre faptul că, activează la Ministerul Muncii și Protecției Sociale; la fondul social și șoferul

rutierei cu care părțile vătămate vor pleca în Italia, exercitând o influență psihică asupra conștiinței și voinței părților vătămate, prin intermediul înșelăciunii, a determinat părțile vătămate să-i transmită inculpatei Botnari Viorica benevol sume de bani, eronat considerând, că este în drept de a le primi.

Latura subiectivă a infracțiunii se exprimă prin intenție directă manifestată prin faptul că, inculpații Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid, își dădeau seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, au prevăzut urmările ei prejudiciabile și au dorit în mod conștient, survenirea acestora.

Astfel, instanța de apel a menționat că, nu poate fi reținută poziția avocatului Liliana Baghici, cât și a avocatului Ciuchitu Vitalie, în interesele inculpatului Cîrhan Leonid, precum că, nu a fost prezentată nici o probă ce ar confirma existența grupului criminal organizat în prealabil pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, or, potrivit materialelor cauzei, cât și a declarațiilor părților vătămate, instanța de apel a constatat că, aceștea în primul rînd executau indicațiile inculpatei Botnari Viorica, avînd rolul activ în realizarea componentelor de infracțiune.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a respins și alegațiile invocate în apelul avocatului Ciuchitu Vitalie, în interesele inculpatului Cîrhan Leonid, precum că, lipsește latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie și anume a cupidității. În contextul dat, instanța de apel a reținut că, la caz s-a confirmat rolul activ al inculpatului Cîrhan Leonid, care s-a prezentat acel șofer care a amânat plecarea și deci avea rolul de a-i convinge pe părțile vătămate de legalitatea acțiunilor de însușire a banilor, care are la bază componenta de escrocherie, este latura subiectivă, care în cazul escrocheriei este caracterizată prin rea-credință din partea persoanei inculpate, adică prin înșelăciune față de partea vătămată.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat cert din circumstanțele speței asupra netemeinicii argumentului invocat de către partea apărării precum că, Cîrhan Leonid la momentul comiterii infracțiunii imputate, se afla în instituție penitenciară unde în celula în care se deținea rețeaua de telefonie celulară nu asigura semnal suficient pentru comunicări telefonice, or, contribuția lui Cîrhan Leonid la comiterea escrocheriei de către Botnari Viorica rezultă și din stenograma SMS purtate între Botnari Viorica, pe de o parte și Cîrhan Leonid, pe de altă parte, care a avut loc la data de 15.03.2010 (vol.II, f.d. 71-75).

În acest context, instanța a constatat faptul cauzării părților vătămate a daunelor materiale de către inculpații, Botnari Viorica, Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid, prin însușirea ilegală, înșelăciune și abuz de încredere și anume: Ghersac Liudmila - 21 500 euro; Nistor Oleg - 5 500 euro; Boenciuc Veaceslav 3 500 euro; Turcanu Aliona - 6000 euro; Rașcovschi Andrian - 2 500 euro, Barcaru Iurie - 2000 euro; Bîrdan Lidia - 2275 euro; Cojocarui Vitalie 1 500 euro; Talpă Igor - 1 500 euro; Fărâmbă Vitalie 1300 euro; Pelin Maxim - 1 300 euro; Istrati Teodora - 1 200 euro; Roșca Tudor - 1 500 euro, ceea ce pentru părțile vătămate enunțate constituit prejudicii materiale considerabile.

Subsecvent celor invocate supra, instanța de apel a conchis că argumentul invocat de apărătorul Ciuchitu Vitalie în apelul declarat cu privire la lipsa vinovăției inculpaților Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(5) Cod penal, și reîncadrarea acțiunilor acestora în baza art. 323 Cod penal, nu pot fi reținute, or, instanța de apel a conchis că instanța de fond minuțios, sub toate aspectele, complet și obiectiv, a administrat probele, apreciind fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel fără niciun dubiu a stabilit vinovăția inculpaților Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid și corect a calificat acțiunile acestora în baza art. 190 alin. (5) Cod Penal al RM. Astfel, solicitarea avocatului Ciuchitu Vitalie, privind reîncadrarea juridică a acțiunilor inculpaților Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid din art. 190 alin. (5) Cod penal în art. 323 Cod penal, este eronată și argumentul privind lipsa intenției inculpaților Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid de a deposeda părțile vătămate de banii lor și însușirea acestor sume sunt o modalitate de apărare, care a fost integral combătută pe întreg procesul penal de totalitatea probelor administrate care fără niciun dubiu stabilesc contrariul și anume, însușirea prin înșelăciune și abuz de încredere de către inculpații, Botnari Viorica, Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid, de la Ghersac Liudmila a sumei de 21 500 euro; de la Nistor Oleg a sumei de 5 500 euro; de la Boenciuc Veaceslav a sumei de 3 500 euro; de la Turcanu Aliona a sumei de 6000 euro; de la Rascovschi Andrian a sumei de 2 500 euro, de la Barcaru Iurie a sumei de 2000 euro; de la Bîrdan Lidia a sumei de 2275 euro; de la Cojocaru Vitalie a sumei de 1 500 euro; de la Talpă Igor a sumei de 1 500 euro; de la Fărâmbă Vitalie a sumei de 1300 euro; de la Pelin Maxim a sumei de 1 300 euro; de la Istrati Teodora a sumei de 1 200 euro; de la Rosca Tudor a sumei de 1 500 euro.

În atare situație, în opinia instanței de apel este corectă concluzia primei instanțe privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptelor prejudiciabile săvârșite de inculpați și semnele componenței de infracțiune prevăzute de art. 190 alin.(5) Cod penal.

Cu referire la pedeapsa penală aplicată inculpaților Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(5) Cod penal, și motivele invocate de avocatul Ciuchitu Vitalie, în interesele inculpaților Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid, în cererea de apel, Colegiul Penal verificînd legalitatea sentinței primei instanțe în privința ultimilor constată că, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal și la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celor vinovați, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovaților.

Instanța de fond corect a reținut că, anterior, inculpatul, Cîrhan Leonid, a fost condamnat prin hotărîrea Curții Supreme de Justiție din 29.03.2010 în baza art.art. 27, 186 alin. (4), art.349 alin. (2), art. 188 alin.(3) lit.c), art.art.27, 145 alin.(2) lit. b), k) și art.287 alin.(1) Cod penal, cu aplicarea art.84 Cod penal, la 17 ani închisoare,

iar potrivit art.85 Cod penal, fiind stabilită pedeapsa de 19 ani închisoare, și în timpul ispășirii pedepsei cu închisoarea stabilită, inculpatul a mai comis infracțiunea imputată din speță, fapta fiind comisă astfel în stare de recidivă, și anume recidivă periculoasă.

Prin urmare, în viziunea instanței de apel, instanța de fond corect a stabilit în privința inculpatului Cîrhan Leonid, pedeapsa definitivă prin aplicarea art.85 Cod penal, ori infracțiunea imputată acestuia a fost comisă în timpul executării pedepsei cu închisoarea stabilită.

Totodată, instanța de apel a menționat că, în privința inculpatei Cîrhan Natalia, instanța de fond legal a conchis asupra posibilității aplicării în privința acesteia a prevederilor art.79 Cod penal, care prevede posibilitatea aplicării pedepsei mai blînde decît cea prevăzută de lege, or, potrivit art. 79 Cod penal, ținînd cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvîrșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvîrșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blîndă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Minoratul persoanei care a săvîrșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională.

Instanța de apel a mai reținut că, instanța de fond legal a stabilit pedeapsa cu închisoarea sub limita minimă prevăzută de legea penală pentru infracțiunea săvîrșită de către inculpata Cîrhan Natalia, care are la întreținere doi copii minori, Xxxxx și Xxxxx, iar ea este unicul întreținător al familiei.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzie că, scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului, Cîrhan Leonid, va fi pe deplin atins, doar prin menținerea pedepsei sub formă de închisoare, în limitele stabilite de prima instanță, or, aplicarea unei altei pedepse, nu va fi nici rațională și nici proporțională acțiunilor comise de către acesteia, iar ce ține de inculpata Cîrhan Natalia, Colegiul reține faptul, că dînsa l-a moment și-a ispășit pedeapsa stabilită prin sentința atacată.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, instanța de fond just a considerat necesar de a admite acțiunile civile și de a încasa de la Botnari Viorica și Cîrhan Natalia, în mod solidar, în beneficiul părților vătămate: Chersac Liudmila, prejudiciul material cauzat în sumă de 21 500 (douăzeci și unu mii cinci sute) euro; Pelin Maxim, prejudiciul material cauzat în sumă de 1 300 (una mie trei sute) euro; Țarîmă Vitalie, prejudiciul material cauzat în sumă de 1 300 (una mie trei sute) euro; Boenciuc Veaceslav, prejudiciul material cauzat în sumă de 3 500 (trei mii cinci sute) euro; Nistor Oleg, prejudiciul material cauzat în sumă de 5 500 (cinci mii cinci sute)" euro care urmează a fi convertiți în valută națională la data executării sentinței și de a încasa de la Botnari Viorica și Cîrhan Leonid, în mod solidar, în beneficiul părților vătămate: Bîrdan Lidia, prejudiciul material cauzat în

sumă de 2 275 (două mii două sute șaptezeci și cinci) euro; Barcaru Iurie, prejudiciul material cauzat în sumă de 2 000 (două mii) euro; Cojocaru Vitalie, prejudiciul material cauzat în sumă de 1 500 (una mie cinci sute) euro; Talpă Igor, prejudiciul material cauzat în sumă de 1 500 (una mie cinci sute) euro, care urmează a fi convertiți în valută națională la data executării sentinței, ținând cont de prevederile art. 1398 Cod civil și faptul că în cauza dată sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale, întrucât inculpații au comis cu vinovăție o faptă ilicită ce a cauzat un prejudiciu, iar între fapta ilicită și prejudiciu există raport de cauzalitate.

10. Împotriva hotărârilor judecătorești au declarat recursuri ordinare:

10.1 Avocatul Vizdoga I. în numele inculpatei Cîrhan N., care solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzla rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului indică:

- după intrarea în vigoare a Legii nr. 179/2018, procurorul în instanța de apel dacă constata elementele noii infracțiuni de escrocherie în acțiunile inculpaților în redacția nouă urma în mod necondiționat să modifice învinuirea incriminându-le inculpaților noua redacție a art. 190 Cod penal, iar în cazul din speță constată o inacțiune din partea acuzatorului de stat și o condamnare de către instanța de apel pentru o infracțiune care la momentul examinării în instanța de apel deja nu mai constituie acea infracțiune prevăzută de normele codului penal;

- asupra acestor argumente invocate de apărare, instanța de apel nu s-a expus în mod clar, explicit și argumentat, inacțiune prin care se constată că, instanța de apel nu a ținut cont de argumentele expuse de către Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în decizia din 12 iulie 2016, prin care a dat indicații directe de a verifica anume aceste argumente la reexaminarea cauzei penale într-un nou complet;

- instanța de apel la rejudecarea cauzei penale fără a audia părțile vătămate și martorii, atât a apărării, cât și a acuzării le dă o apreciere acestora fără a le cerceta aceste probe nemijlocit

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 6), 8), 9) Cod de procedură penală.

10.2 Avocatul Ciuchitu V. în numele inculpatului Cîrhan L., care solicită casarea acestora, cu emiterea unei hotărâri de achitare a inculpatului Cîrhan L.

În motivarea recursului invocă:

- instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale și cele jurisprudențiale la judecarea cauzei penale și la adoptarea soluției sale. Instanța de apel menținând sentința nu a verificat și apreciat situația de fapt stabilită, or, instanța a dispus condamnarea inculpatului în cele imputate fără să indice probele ce demonstrează vinovăția lui Cîrhan Leonid. Instanța de fond și instanța de apel, enumeră probele atât a acuzării, cât și apărării, fără a verifica veridicitate acestora și fără a menționa care dintre ele se resping și care se admit, contrar prevederilor art. 101 alin. (4) Cod de procedură penală;

- analizând partea descriptivă a deciziei, instanța de apel contrar cerințelor art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul părții apărării, expunându-se evaziv și neclar, și nu a examinat nici chestiunile esențiale supuse atenției sale, cum ar fi: lipsa probelor ce ar confirma că Leonid Cîrhan acționa cu scopul însușirii mijloacelor bănești sau avea drept scop extragere de foloase, ca rezultat al îndeplinirii unor rugăminți din partea inculpatei Botnari Viorica. Așadar, în decizie, instanța de apel urmează să analizeze argumentele importante invocate de apelant, motivându-și temeiurile de fapt și de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea acestora, să aprecieze probele, în urma unei evaluări în ansamblu și să verifice dacă inculpatul avea sau nu intenția de însușire a bunurilor părților vătămate;

- lipsa laturii subiective a infracțiunii de escrocherie, ce se exprimă prin lipsa probării de către instanțele de judecată a scopului săvârșirii infracțiunii de escrocherie și anume a cupidității;

- în speța dată, inculpatul nu a urmărit scopul însușirii banilor prin înșelăciune sau abuz de încredere, ci a îndeplinirii unor rugăminți din partea Vioricări Botnari;

- acțiunile inculpatului Cîrhan Leonid nu conțin elementele constitutive ale infracțiunii de escrocherie;

- analizând constatările și calificarea faptei de către instanța de fond, s-a stabilit ca Cîrhan Leonid nu a comis nici o acțiune din cele enumerate în actuala dispoziție a art. 190 alin. (1) Cod penal. Respectiv, inculpatul nu a prezentat fapte mincinoase ca adevărate sau fapte adevărate ca mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților, dacă aceasta duce la nulitatea actului juridic încheiat;

- odată cu intrarea în vigoare a noilor prevederi de la art. 190 alin. (1) Cod penal, temeiul juridic de tragere la răspundere penala a lui Cîrhan Leonid a decăzut, deoarece nu mai sânt întrunite elementele componente de infracțiune așa cum prevede art. 52, alin. (1) Cod penal, or, excluderea modului de comitere a infracțiunii prin înșelăciune sau abuz de încredere făceau parte din semnele obiective obligatorii prevăzute de art. 190, alin. (1) Cod penal;

- concluziile eronate a instanței de apel, rezultă din aplicarea eronată a prevederilor normelor de procedură penală, inclusiv în ceea ce ține de modul de apreciere a probelor și aplicarea standardelor de probațiune stabilite de CtEDO;

-insuficiența motivării este temeiul ilegalității sentinței contestate, fapt ce impune casarea acesteia. La fel, instanțele de fond și apel au încălcat normele de procedură ce ține de constatarea faptelor;

- în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, inculpatul Cîrhan Leonid a înaintat mai multe plângeri prin cancelarie, prin care a reclamat că a fost supuse acțiunilor de tortură în timpul efectuării urmăririi penale. Actele procesuale întocmite în privința dânsului, au fost semnate de către el fiind supus torturii. Totodată, inculpatul a deplând condițiile de detenție degradante în care s-a

deținut în toată perioada de examinare a prezentei cauze penale, mai bine de 6 ani el se deține în condiții inumane în IP — 13.

În drept recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

10.3 Inculpatul Cîrhan L., solicitând casarea acestora cu achitarea acestuia, invocând că instanța de apel nu a luat în considerație toate abaterile de la prevederile legale, în privința sa, ce au avut loc din momentul arestării, instanța fără nici o probă directă, concludentă și obiectivă a menținut sentința, ce este nemotivată.

11. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referințe privind opinia asupra recursurilor declarate, solicitând a decide inadmisibilitatea acestora ca fiind vădit neîntemeiate, deoarece instanța de apel a examinat cauza penală în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, indicând în procesul-verbal al ședinței de judecată probele cercetate.

12. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, cu casarea totală a hotărârii instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit alin. (1) art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sînt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel.

Revenind la textul recursurilor ordinare declarate se constată, că recurenții invocă temeiurile de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 9) Cod de procedură penală.

Colegiul constată că, avocatul Coban I. în numele inculpatei Cîrhan N. și avocatul Baghici L. în numele inculpatului Cîrhan L., au depus cereri de apel prin care au solicitat casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința inculpaților.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2015, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate și menținută sentința.

Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 12 iulie 2016, au fost admise recursurile ordinare declarate, fiind casată parțial decizia, în privința lui Cîrhan Leonid și Cîrhan Natalia și dispusă rejudecarea cauzei în această parte în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. Celelalte dispoziții ale hotărîrii contestate au fost menținute.

Ulterior, la rejudecarea cauzei în instanța de apel, avocatul Lazari C. în numele inculpaților, a depus supliment la cererea de apel (f.d. 223-228 v. X), prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cîrhan L. și Cîrhan N. să fie achitați de învinuirea în săvârșirea infracțiunii imputate, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel, prin decizia din data de 15 octombrie 2019, a respins apelurile declarate de avocatul Coban Igor, în numele inculpatei Cîrhan Natalia, apelul avocatei Baghici Liliana, în numele inculpatului Cîrhan Leonid, apelul avocatului Ciuchitu Vitalie, în numele inculpatului Cîrhan Leonid și menținută sentința, însă nu s-a expus asupra suplimentului la cererea de apel, declarat de avocatul Lazari C. în numele inculpaților.

Așadar, Colegiul penal menționează că, instanța de apel, la rejudecarea cauzei, în hotărârea adoptată, atât în partea introductivă, partea descriptivă, cât și dispozitiv nu a făcut referire la suplimentul la cererea de apel, declarat de avocatul Lazari C. în numele inculpaților și nu s-a expus asupra motivelor invocate în aceasta.

Analizând textul deciziei instanței de apel în raport cu argumentele invocate de către avocatul Lazari C. în numele inculpaților, Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel la rejudecarea cauzei nu a examinat-o sub toate aspectele, astfel nu a examinat suplimentul la cererea de apel declarat de avocatul Lazari C. în numele inculpaților și fără a verifica dacă acesta a fost depus sau nu în termen.

Alt aspect ce necesită a fi nominalizat la analiza hotărârii contestate, este faptul că, instanța de apel a menținut constatarea primei instanțe că „Botnari Viorica Ion, împreună cu Cîrhan Leonid Xxxxx și soția acestuia, Cîrhan Natalia, formând un grup criminal organizat stabil și statornic, cu un înalt grad de coordonare între ei, cu caracter retras și nivel de izolare de societate, cu regulile sale de comunicare, de subordonare, disciplină, având un plan bine determinat de activitate infracțională, cu desemnarea rolurilor și funcțiilor membrilor grupului, a unor acte și operațiuni concrete, cu intenția de a săvârși nu doar o singură infracțiune, ci mai multe, grup format cu scopul de a dobândi ilicit bunurile altor persoane prin înșelăciune și abuz de încredere au însușit prin escrocherie bunurile proprietarilor în următoarele circumstanțe:...”, însă în continuare pe episodul cu partea vătămată Chersac L., se descriu doar acțiunile lui Botnari V. și Cîrhan N., „Botnari Viorica Ion aflându-se în mun. Chișinău, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, pe perioada septembrie 2008 - februarie 2009 ...”, „În septembrie 2008, Botnari Viorica ...”, „În noiembrie 2008, Botnari Viorica ...”, „Tot în noiembrie 2008, Botnari Viorica...”, „În continuare, în perioada noiembrie 2008 - februarie

2009, Botnari Viorica,...”, ulterior constată că „**În mai - octombrie 2009, Botnari Viorica, având scopul de a sustrage mijloacele bănești de la cet. Chersac Liudmila, pentru a spori încrederea acordată a ultimii și a înșelat pe ultima, a cerut de la membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, cu care anterior a desemnat rolul acesteia de a se prezenta către Chersac Ludmila prin intermediul telefonului ca ministrul Muncii Protecției Familiei și Asistenței Sociale, Balmuș Galina. Cîrhan Natalia îndeplinind rolul său repartizat în grupul criminal organizat, a contactat-o telefonic și prin intermediul mesageriei telefonului mobil de mai multe ori, în perioada mai - octombrie 2009, pe Chersac Ludmila, pe care a înșelat-o spunând, că este ministru Muncii Protecției Familiei și Asistenței Sociale, Balmuș Galina, iar problema cu privire la procurarea apartamentelor se hotărăște în favoarea acesteia. ...**”

Reieșind din constatările instanțelor de fond, se atestă că, acestea stabilesc conform rechizitoriului că, toți trei împreună, Botnari V., cu Cîrhan L. și soția acestuia, Cîrhan N., formând un grup criminal organizat au însușit bunurile proprietarilor, însă pe episodul cu partea vătămată Chersac L., inițial se descriu mai multe acțiuni ale lui Botnari V., ultima fiind recunoscută vinovată că, a intervenit către partea vătămată Chersac L. începând cu anul 2008 până în februarie 2009, iar Cîrhan N. a intervenit mai târziu, în mai - octombrie 2009. La fel, din constatările instanțelor de fond, nu sunt indicate care sunt acțiunile și rolul lui Cîrhan L. și prin ce s-a constatat grup criminal organizat, pe acest episod.

Astfel, instanța de apel nu a dat răspuns la argumentele părții apărării, precum că „Cîrhan N., fără ca să cunoască, la rugămintea lui Botnari V. a telefonat careva persoane, că părțile vătămate și Botnari V. au declarat că, nu au transmis lui Cîrhan L. și Cîrhan N. careva mijloace bănești și că nu a fost probată crearea grupului criminal organizat, stabil, deoarece Botnari V. a început săvârșirea infracțiunii din 2008, cu mult înainte de a-i cunoaște pe Cîrhan N. și Cîrhan L.”

În continuare, Colegiul penal reține că, instanțele de fond, la fel, în constatarea faptei stabilesc că, „Astfel, acțiunile Nataliei Cîrhan și ale lui Cîrhan Leonid au fost încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal- escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și înșelăciune, de un grup criminal organizat, în proporții deosebit de mari”, însă în constatarea faptei nu au indicat care este suma prejudiciului, pe fiecare episod în parte și final, cauzat de către ultimii și dacă constituie proporții deosebit de mari.

Tot la acest aspect, se atestă și faptul că, instanțele de fond constată că “Botnari Viorica Xxxxx, împreună cu Cîrhan Leonid Xxxxx și soția acestuia, Cîrhan Natalia, formând un grup criminal organizat, ... au însușit prin escrocherie bunurile proprietarilor în următoarele circumstanțe:...”, la fel la pct. 205 în decizie, menționând că „...totalitatea probelor administrate care fără niciun dubiu stabilesc contrariul și anume, însușirea prin înșelăciune și abuz de încredere de către inculpații, Botnari Viorica, Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid, de la Ghersac Liudmila a sumei de 21 500 euro; de la Nistor Oleg a sumei de 5 500 euro; de la Boenciuc Veaceslav a sumei de 3 500 euro; de la Turcanu Aliona a sumei de 6000 euro; de la Rascovschi Andrian a sumei de 2 500 euro, de la Barcaru Iurie a sumei de 2000 euro; de la Bîrdan Lidia a sumei de 2275 euro; de la

Cojocaru Vitalie a sumei de 1 500 euro; de la Talpă Igor a sumei de 1 500 euro; de la Fărâmbă Vitalie a sumei de 1300 euro; de la Pelin Maxim a sumei de 1 300 euro; de la Istrati Teodora a sumei de 1 200 euro; de la Rosca Tudor a sumei de 1 500 euro.”, omițând să stabilească suma integrală a prejudiciului, luând în considerație că, conform rechizitoriului, Cîrhan L. și Cîrhan N. sunt învinuiți că, au sustras de la părțile vătămate mijloace bănești în sumă de 668307, 11 lei

Ulterior, tot în partea motivată, indică faptul că ”instanța de fond just a considerat necesar de a admite acțiunile civile și de a încasa de la Botnari Viorica și Cîrhan Natalia, în mod solidar, în beneficiul părților vătămate: Chersac Liudmila, prejudiciul material cauzat în sumă de 21 500 (douăzeci și unu mii cinci sute) euro; Pelin Maxim, prejudiciul material cauzat în sumă de 1 300 (una mie trei sute) euro; Țarîmă Vitalie, prejudiciul material cauzat în sumă de 1 300 (una mie trei sute) euro; Boenciuc Veaceslav, prejudiciul material cauzat în sumă de 3 500 (trei mii cinci sute) euro; Nistor Oleg, prejudiciul material cauzat în sumă de 5 500 (cinci mii cinci sute)” euro care urmează a fi convertiți în valută națională la data executării sentinței și de a încasa de la Botnari Viorica și Cîrhan Leonid, în mod solidar, în beneficiul părților vătămate: Bîrdan Lidia, prejudiciul material cauzat în sumă de 2 275 (două mii două sute șaptezeci și cinci) euro; Barcaru Iurie, prejudiciul material cauzat în sumă de 2 000 (două mii) euro; Cojocaru Vitalie, prejudiciul material cauzat în sumă de 1 500 (una mie cinci sute) euro; Talpă Igor, prejudiciul material cauzat în sumă de 1 500 (una mie cinci sute) euro,...”

Reieșind din concluziile expuse, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel se contrazice în concluziile sale, ceea ce generează neclaritate, astfel pe de o parte conchide, că, toți inculpații au format un grup criminal organizat și au însușit prin înșelăciune și abuz de încredere banii de la părțile vătămate, însă, în final încasează diferit de la inculpați sumele prejudiciului.

Astfel, Colegiul penal lărgit atestă că, instanțele de fond constatând „*un grup criminal organizat*” nu au stabilit rolul fiecărui inculpat la comiterea infracțiunii pe fiecare episod, valoarea prejudiciului, pe fiecare episod în parte și de către cine a fost comisă, la fel valoarea finală a prejudiciilor comise de fiecare inculpat și dacă se încadrează în proporții deosebit de mari.

De asemenea, în partea motivată a hotărârii, instanța de apel, a specificat la pct. 197 din decizie, că „*Colegiul penal concluzionează cert din circumstanțele speței asupra netemeinicii argumentului invocat de către partea apărării precum că, Cîrhan Leonid la momentul comiterii infracțiunii imputate, se afla în instituție penitenciară unde în celula în care se deținea rețeaua de telefonie celulară nu asigură semnal suficient pentru comunicări telefonice, or, contribuția lui Cîrhan Leonid la comiterea escrocherii de către Botnari Viorica rezultă și din stenograma SMS purtate între Botnari Viorica, pe de o parte și Cîrhan Leonid, pe de altă parte, care a avut loc la data de 15.03.2010*”, fără a lua în în considerație că, învinuirea adusă inculpaților pe episodul cu partea vătămată Chersac L. este din anul 2009, astfel instanța de apel a răspuns la general asupra argumentelor apărării, fără a se expune asupra fiecărui episod separat din învinuirea adusă inculpaților.

În continuare, tot în partea motivată, la pct. 205 din decizie, instanța de apel menționează, că *„Astfel, solicitarea avocatului Ciuchitu Vitalie, privind reîncadrarea juridică a acțiunilor inculpaților Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid din art.190 alin.(5) Cod penal în art. 323 Cod penal este eronată și argumentul privind lipsa intenției inculpaților Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid de a deposeda părțile vătămate de banii lor și însușirea acestor sume sunt o modalitate de apărare, care a fost integral combătută pe întreg procesul penal de totalitatea probelor admise că probele dovedesc însușirea sumelor de către ambii inculpați care fără niciun dubiu stabilesc contrariul și anume, însușirea prin înșelăciune și abuz de încredere de către inculpații, Botnari Viorica, Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid, de la Ghersac Liudmila a sumei de 21 500 euro; de la Nistor Oleg a sumei de 5 500 euro; de la Boenciuc Veaceslav a sumei de 3 500 euro; de la Turcanu Aliona a sumei de 6000 euro; de la Rascovschi Andrian a sumei de 2 500 euro, de la Barcaru Iurie a sumei de 2000 euro; de la Bîrdan Lidia a sumei de 2275 euro; de la Cojocar Vitalie a sumei de 1 500 euro; de la Talpă Igor a sumei de 1 500 euro; de la Fărâmbă Vitalie a sumei de 1300 euro; de la Pelin Maxim a sumei de 1 300 euro; de la Istrati Teodora a sumei de 1 200 euro; de la Rosca Tudor a sumei de 1 500 euro.”*, astfel instanța de apel și la acest argument de reîncadrare juridică a acțiunilor inculpaților Cîrhan Natalia și Cîrhan Leonid din art.190 alin.(5) Cod penal, în art. 323 Cod penal, la fel se expune la general, că probele dovedesc însușirea sumelor de ambii inculpați, descriind toate sumele prejudiciilor, fără o argumentare clară pe fiecare episod în parte și de către cine a fost comis prejudiciul, cu motivarea încadrării juridice a faptelor conform prejudiciilor cauzate.

În opinia Colegiului penal lărgit, argumentele enunțate mai sus constituie fondul apelului și asupra cărora instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat, deoarece în viziunea apelanților, aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia acestei hotărâri.

Caracterul succint al concluziei formulate de instanța de apel față de criticele părții apărării este calificat de Colegiul penal lărgit ca fiind o motivare insuficientă și irelevantă, contrară standardelor procedurale inserate la art. 6 paragraf. 1 din Convenția Europeană.

În cauza *Vetrenko c. Moldovei în hotărârea din 18 mai 2010*, instanța de contencios european, a statuat că unul din standardele art. 6 din Convenție declară că este în sarcina instanțelor naționale de a considera cele mai importante argumente ridicate de părți și de a aduce motive în sensul acceptării sau refuzului acestora. Chiar dacă sfera argumentelor asupra cărora instanțele urmează să aducă argumente proprii poate depinde de circumstanțele particulare ale cauzei, totuși o omisiune de a considera un argument serios sau examinarea într-o manieră vădit arbitrară este în sine incompatibilă cu noțiunea unui proces echitabil.

Deci, Colegiul penal lărgit notează, pentru a demonstra că părțile au fost auzite în prezenta cauză, instanța de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărâre asupra motivelor decisive invocate de apelanți și nu este suficient doar de a se expune prin fraze generale, dar și a efectua propriile completări, prin

prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz.

Așadar, în decizie, instanța de apel urmează să se expună și asupra suplimentului la cererea de apel, declarat de avocatul Lazari C. în numele inculpaților, să analizeze argumentele importante invocate de apelanți, motivându-și temeiurile de fapt și de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea fiecăruia din aceste motive invocate de apelanți. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cer prevederile art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale și nu a dat răspuns alegațiilor de bază invocate de către apelanți, care în opinia lor au importanță în cauză, decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență și contradicții în partea motivării soluției adoptate, prin ce a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către această instanță, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei, în privința inculpaților **Cîrhan N. și Cîrhan L.**, instanța de apel urmează să se conducă **obligatoriu** de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și asupra respectării termenului de depunere a suplimentului la cererea de apel, declarat de avocatul Lazari C. în numele inculpaților, să verifice și să evalueze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii; să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate și toate în ansamblu; prezența sau lipsa în acțiunile inculpaților a infracțiunii incriminate, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate fiecărui din inculpații Cîrhan L. și Cîrhan N., cu verificarea pe fiecare episod în parte, dacă s-a constatat prezența sau lipsa „grupului criminal organizat”, cu stabilirea rolurilor și acțiunilor fiecărui inculpat, cu stabilirea sumei prejudiciului, separat pe fiecare episod în parte, și prejudiciului final și de către cine a fost comis, în caz de adoptare a unei soluții de condamnare a inculpaților Cîrhan L și Cîrhan N., fără a aduce atingere faptei constatate în privința inculpatei Botnari V., hotărârile judecătorești în privința căreia nu au fost contestate, să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica

relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

13. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admit recursurile ordinare declarate de către inculpatul Cîrhan Leonid și de către avocatul acestuia Ciuchitu Vitalie, de către avocatul Vizdoga Ion în numele inculpatei Cîrhan Natalia, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2019, în cauza penală privindu-i pe *Cîrhan Leonid Xxxxx* și *Cîrhan Natalia Xxxxx*, și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 22 aprilie 2021.

Președinte	Timofti Vladimir
Judecător	Cobzac Elena
Judecător	Toma Nadejda
Judecător	Țurcan Anatolie
Judecător	Stratulat Galina